

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΘΗΡΩΝ & ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ

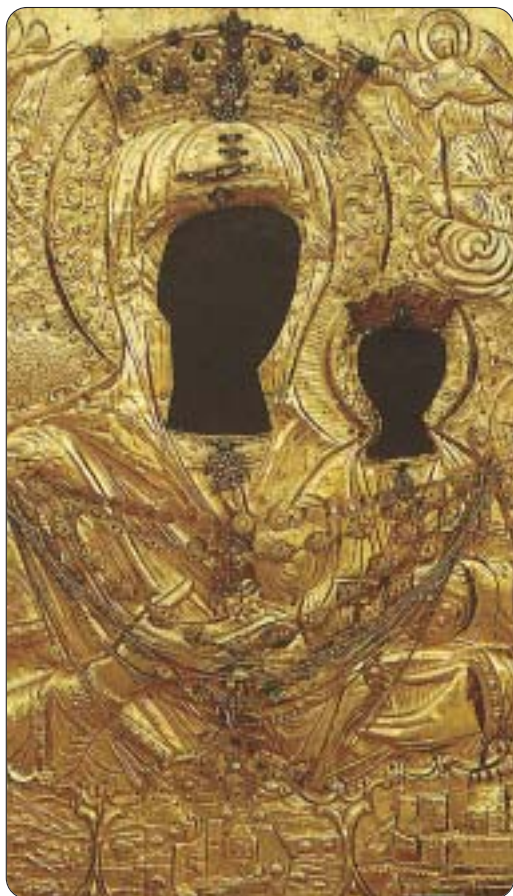

ΑΦΙΕΡΩΜΑ 2022

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΘΗΡΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ 2022

ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ Κυθήρων

ΑΦΙΕΡΩΣΙΣ

Τό Ἐγκόλπιο αὐτό Ἑορτολόγιο
τοῦ σωτηρίου ἔτους 2022
ἀφιερῶται
εἰς τά μεταβυζαντινά Ἱερά
Ἐκκλησιαστικά Μνημεῖα
τῆς νήσου τῶν Ἀντικυθήρων,
πρωτίστως μέν εἰς τήν παλαιάν
Ἱεράν Μονήν τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος
Μύρωνος τοῦ θαυματουργοῦ,
Προστάτου, Ἐφόρου καί Πολιούχου
τῶν Ἀντικυθήρων καί ἀκολούθως
εἰς τοὺς ἑπτά (7) Ἱερούς Ναούς, Ἱερά
Παρεκκλήσια καί Ἐξωκκλήσια τῆς
νήσου, πού ὑποστασιάζουν τόν
πνευματικό πλοῦτο καί τήν Χριστιανικὴν
Παράδοσιν καί Κληρονομίαν
τῆς μικρᾶς, ἀλλὰ καί περιακούστου
αὐτῆς νήσου μέ τήν ἔκθυμον
εὐχὴν διὰ τήν ὡς τάχιον ἀποκατάστασιν
ἀνάδειξιν καί προβολὴν αὐτῶν.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Σεραφεῖμ
(Ὑνθρόνισις εἰς τὰ Κύθηρα 30.7.2005)

ΔΙΑΠΥΡΕΣ ΕΥΧΕΣ

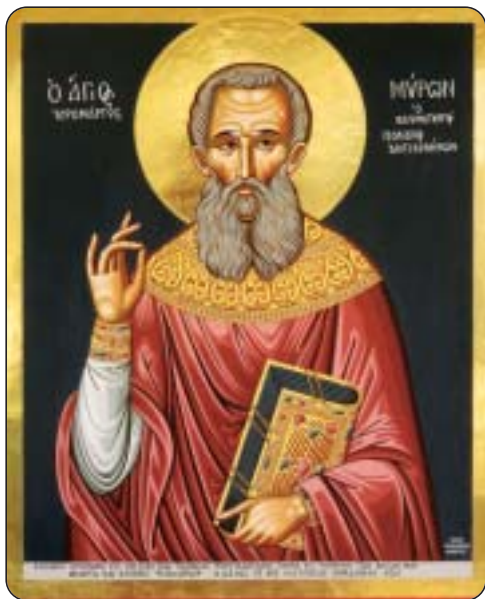
Ὅλοψύχως εὐχόμεθα νά διαφυλάξῃ καί στερεώσῃ Κύριος ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ Κτίστης, Δημιουργός καί συντηρητής τῶν πάντων, τήν Ἀγίαν καί Ὁρθόδοξον Καθολικήν καί Ἀποστολικήν ἡμῶν Ἐκκλησίαν ἐν τῇ Ὁρθόδοξῳ Πίστει καί Παραδόσει, διατηρῶν Αὐτήν ἀσάλευτον, ἀλώβητον καί ἀμόλυντον ἐκ τῆς λύμης τῶν σχισμάτων καί τῶν αἵρέσεων, μέ τās θεοδέκτους πρεσβείας τῆς Προστάτιδος, Ἐφόρου καί Πολιούχου τῶν Κυθῆρων, τοῦ Ἀγίου Μύρωνος, Πολιούχου τῶν Ἀντικυθῆρων καί τῶν λοιπῶν Τοπικῶν μας Ἀγίων καί πάντων τῶν Ἀγίων τοῦ Θεοῦ.

Εἴθε νά χαρίσῃ ὁ Πανοικτίρμων καί Φιλάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός καί κατά τό νέον σωτήριο ἐτος 2022 εἰς τόν Ἱερόν Κλῆρον καί τόν Χριστῶνυμον Λαόν τῆς Θεοστηρίκου καί Παναγιοσκεπάστου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθῆρων καί Ἀντικυθῆρων καί εἰς ἅπαντα τά ἐγγύς καί τά μακράν πνευματικά μας τέκνα, τοὺς ὁμογενεῖς ἀδελφούς μας Κυθηρίους καί Ἀντικυθηρίους ἐν Αὐστραλίᾳ, Ἀμερικῇ καί ἀπανταχοῦ τῆς γῆς καί ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς προσφιλεῖς μας ναυτικούς.

Εὐλογημένον, εἰρηνικόν καί καρποφόρον τό νέον σωτήριο ἐτος 2022.

Ὁ Μητροπολίτης

+ ὁ Κυθῆρων ἡ Ἀντικυθῆρων Σεραφεῖμ

Εἰκόνα Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Μύρωνος, Προστάτου,
Ἐφόρου καὶ Πολιούχου Ἀντικυθήρων.

Προλεγόμενα

Θεία συνάρσει καί εὐδοκία ἡ ἀκριτική πρὸς νότον Ἱερά Θεόσωστος καί ὄντως Θεοστήρικτος Μητρόπολις Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων προβαίνει εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ παρόντος ἐγκολπίου Ἡμερολογίου-Ἑορτολογίου τοῦ σωτηρίου ἔτους 2022.

Στὶς σελίδες του θά παρουσιάσωμε αὐτὴ τὴ φορά τὴν παλαιὰ Ἱερά Μονὴ τοῦ Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Μύρωνος τοῦ θαυματουργοῦ, πού εἶναι ὁ σημερινός Ἑνοριακός Ἱερός Ναός τῆς νήσου τῶν Ἀντικυθήρων, καί τοὺς ἑπτὰ (7) Ἱερούς Ναούς καί Παρεκκλήσια-Ἐξωκκλήσια τῆς νήσου, ἦτοι: **1. Ἱερὸν Ναὸν Ἀγίου Χαραλάμπους Ποταμοῦ 2. Ἱερὸν Ναὸν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου μετὰ τοῦ Ἱεροῦ Παρεκκλησίου Ἀγίου Διονυσίου, Ἐπισκόπου Αἰγίνης 3. Ἱερὸν Ναὸν Ἀγίου Γεωργίου 5. Ἱερὸν Ναὸν Ἀγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης 6. Ἱερὸν Παρεκκλήσιον-Ἐξωκκλήσιον**

Προφήτου Ἡλίας καί 7. Ἱερὸν Παρεκκλήσιον-Ἐξωκκλήσιον Ἀγίων Ραφαήλ, Νικολάου καί Εἰρήνης καί Ὁσίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου.

Τά δεκαέξι (16) ἐγκόλπια Ἡμερολόγια-Ἑορτολόγια, πού ἐξεδόθησαν μέχρι τώρα ἐπὶ τῆς ταπεινῆς μου Ἀρχιερατείας (2005-2021), ἀφοροῦσαν εἰς τὴν νῆσον τῶν Κυθήρων (Ἱερές Μονές, Ἱερά Προσκυνήματα, Ἱεροί Ναοί, Παρεκκλήσια καί Ἐξωκκλήσια κατὰ περιοχάς καί παλαιάς Ἀρχιερατικὰς Περιφερείας). Ἔχουν ἤδη καλυφθῇ ὅλες οἱ περιοχές καί οἱ τέως Ἀρχιερατικὲς Περιφέρειες τῶν Κυθήρων (ἴσως ὑπολείπονται ὠρισμένα Ἱερά Παρεκκλήσια ἢ Ἐξωκκλήσια πού δέν ἔχουν ἐνδεχομένως συμπεριληφθῇ), τὰ ὅποια καί θά ἐνταχθοῦν προσεχῶς σέ μία τελευταία ἔκδοσι.

Παρενεβλήθησαν μέ τὴν ἀνά χεῖρας ἔκδοσι τοῦ Ἡμερολογίου-Ἑορτολογίου 2022 τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως οἱ Ἱεροί Ναοί καί τὰ Ἱερά Παρεκκλήσια-Ἐξωκκλήσια τῆς νήσου τῶν Ἀντικυθήρων, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ γεγονότος τῆς ἐκ βάθρων

ἀποκαταστάσεως καί ἀνακαινίσεως τοῦ Ἱεροῦ Μοναστηριακοῦ συγκροτήματος Ἀγίου Μύρωνος, Προστάτου καί Πολιούχου τῶν Ἀντικυθήρων (Ἱερός Ναός, Ἦγουμενεῖον, Κελλιά, Μαγειρεῖον καί αὐλεις χώρος τῆς ἐν θέματι παλαιᾶς Ἱερᾶς Μονῆς). Εἶναι γνωστόν ὅτι ὁ προσφιλέστατός μας κ. Ἀθανάσιος Μαρτίνος, Ἐφοπλιστής καί Πολιτικός Διοικητής τοῦ Ἀγίου Ὅρους ἀνταπεκρίθη ἀμέσως εἰς τό κοινόν αἶτημα, πού ὑποβάλαμε εἰς αὐτόν καί τήν Ἑταιρείαν του μαζί μέ τόν Δήμαρχο Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων κ.Εὐστράτιο Χαρχαλάκη πρό τριετίας καί ἀνέλαβε προθύμως τήν εὐθύνην τῆς ὑλοποιήσεως τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἐγχειρήματος καί τήν καταβολήν τῆς ἀπαιτουμένης πρὸς τοῦτο ὀγκηρᾶς δαπάνης. Διό καί εὐγνωμονοῦμεν ἀπείρως καί ὀλοψύχως τόν μέγαν αὐτόν εὐεργέτην τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀντικυθήρων.

Τούτου ἔνεκα ἀφιεροῦται τό παρόν Ἡμερολόγιον-Ἑορτολόγιον τοῦ 2022 εἰς τήν νῆσον τοῦ Ἀγίου Μύρωνος, τήν πα-

λαιά Ἱερά Μονή του καί στίς Ἐκκλησιές, πού προεμνημονεύσαμε, τοῦ μικροῦ, ἀλλά καί ἱστορικοῦ καί πανέμορφου αὐτοῦ νησιοῦ.

Εἶναι θαυμαστός ὁ τρόπος τῆς εὐρέσεως τῆς πανιέρου Εἰκόνος τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Μύρωνος τοῦ θαυματουργοῦ ἀπό Κρήτες κυνηγούς εἰς τό κοντινό πρὸς τήν Ἱερά Μονή σπήλαιο καί τήν ἐντός αὐτοῦ πηγή. Πῶς καί πότε ἦλθε στό σημεῖο αὐτό ἡ ἁγία Εἰκόνα;

Ὁ ἅγιος Ἱερομάρτυς Μύρων ὁ θαυματουργός, πού ἔζησε στήν Κόρινθο τόν 3ο αἰῶνα μ.Χ. καί ἦταν ὁ Πρεσβύτερος τῆς Ἀχαΐας ἐποίμανε θεοφιλῶς τόν ἐκεῖσε λαό τοῦ Θεοῦ στήν μαρτυρική ἐποχή τῶν σκληρῶν κατὰ τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας διωγμῶν, καί μάλιστα κατὰ τόν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Δεκίου ἀπηνῆ διωγμόν, ὅτε καί συνελήφθη, ἐνῶ ἱεουργοῦσε κατὰ τήν ἁγία νύκτα τῶν Χριστουγέννων. Ὑπέστη φρικτά βασανιστήρια καί ἐλωροτομήθη, κατὰ τόν ἱερόν συναξαριστήν, τό δέ φοβερό μαρτύριό του ὁλοκληρώθηκε

στήν Κύζικο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας δι' ἀποκεφαλισμοῦ.

Ἦταν μεγάλη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀγίου Μύρωνος πρὸς τό ἔρημο τότε, λόγῳ τῶν πειρατικῶν ἐπιδρομῶν, νησί τῶν Ἀντικυθήρων, ὅταν εὐρέθη ἡ Ἀγία Εἰκόνα του στήν πηγή, κοντά στό Μοναστήρι του. Καί ἡ θαυμαστή εὔρεσις τῆς πανσέπτου Εἰκόνας του ἀπετέλεσε τήν εὐλογημένη ἀφορμή τοῦ ἐποικισμοῦ τῶν Ἀντικυθήρων.

Καυχᾶται δικαίως ἡ νῆσος τῶν Ἀντικυθήρων γιά τήν προχριστιανική ἱστορία της καί τά ἀρχαιολογικά της εὐρήματα, γιά τόν μηχανισμό καί τόν ἔφηβο τῶν Ἀντικυθήρων, ἀλλά ἰδιαίτερα σεμνύνεται γιά τήν εὔρεσι τῆς Ἀγίας Εἰκόνας τοῦ Προστάτου καί Πολιούχου της Ἀγίου Μύρωνος, γιά τήν παλαιά Ἱερά Μονή του καί γιά τοὺς ἐξονομασθέντες Ἱερούς Ναούς, τά Ἱερά Παρεκκλήσια καί Ἐξωκκλήσια της.

Καί ἓνας ἀκόμη λόγος συντελεῖ στό νά σεμνύνεται τό νησί τῶν Ἀντικυθήρων. Ἡ ἀπόκτησις ἱεροῦ ἀποτμήματος ἐκ τῶν ἱερῶν Λειψάνων τοῦ Ἱεροάθλου Ἀγίου

Μύρωνος. Τό 2014 ἀποκτήθηκε καί προσ-
εκομίσθη τήν Λαμπροβδομάδα (τήν Νέα,
Διακαινίσιμη Ἑβδομάδα) τό ἱερό αὐτό Λεί-
ψανο τοῦ Πολιούχου τῆς νήσου Ἀγίου μας
καί θά μένη γιά πάντα στό Μοναστήρι του.

Καί ἡ μεγάλη αὐτή εὐλογία γιά τά Ἀντι-
κύθηρα ἐσήμανε τήν ἀπαρχή τῆς προσπά-
θειας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας καί
τοῦ Δήμου Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων γιά
ἕναν νεώτερο ἥπιο ἐποικισμό τοῦ νησιοῦ
μέ πέντε (5) πολύτεκνες οἰκογένειες ἀπό
τήν περιφέρεια Ἀττικῆς. Εἴμαστε εὐγνώ-
μονες στήν Κεντρική Διοίκηση τῆς Ἑ-
θνικῆς Τράπεζας Ἑλλάδος γιά τήν ἀπό-
φασί της νά κτίσῃ πέντε σπίτια σέ δύο
ἐκκλησιαστικά οἰκόπεδα τῶν Ἀντικυθή-
ρων, 80 τ.μ. τό καθένα, γιά τίς πολύτεκνες
οἰκογένειες πού μέ τή Χάρι τοῦ Θεοῦ θά
ἐγκαταβιώσουν στό νησί. Καί στήν Ἑνωσι-
τῶν Ἐφοπλιστῶν, καί ἰδιαίτερα στόν Πρό-
εδρό της κ. Θεόδωρο Βενιάμη χρωστάμε
εὐγνωμοσύνη, διότι ἀποδέχθηκαν τήν
πρότασί μας νά ἐπιδοτήσουν γιά τρία χρό-
νια τήν καθεμίᾳ ἀπό τίς πέντε αὐτές πο-

λύτεκνες οικογένειες, ἀφ' ὅτου ἐγκατασταθοῦν μόνιμα στό νησί, μέ πεντακόσια (500) εὐρώ τόν μῆνα.

Ἡ Ε.Τ.Ε. προχωρεῖ σύν Θεῷ στήν ὑλοποίηση τοῦ σχεδίου ἀνεγέρσεως τῶν πέντε κατοικιῶν, κατά τά ὡς ἄνω, καί ἐλπίζουμε πῶς σύντομα θά ἐγκατασταθοῦν στό νησί οἱ οικογένειες αὐτές, οἱ ὁποῖες καί προετοιμάζονται καί συνεργάζονται ἀπό τώρα γιά νά ἐνσωματωθοῦν στή μικρή κοινωνία τῶν 25 περίπου μονίμων κατοίκων καί νά συνεχίσουν τή ζωή καί τήν παράδοσι τοῦ τόπου τῶν Ἀντικυθήρων.

Γιά τήν σύναξι τοῦ ὑλικοῦ (κείμενα - φωτογραφίες) τοῦ παρόντος Ἡμερολογίου - Ἑορτολογίου ἐργάσθηκε ἐνζήλως ὁ Ἀντικυθήριος τήν καταγωγή Δήμαρχος Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων κ. Εὐστράτιος Χαρχαλάκης, τόν ὁποῖο εὐχαριστοῦμε θερμά καί ἀπό τῆς θέσεως αὐτῆς. Παρέλαβε τήν σκυτάλη ἀπό τήν γνωστή σέ ὅλους μας καταξιωμένη φιλόλογο καί ἱστορικό κ. Ἑλένη Χάρου - Κορωναίου (ἡ ὁποία ἀρκέσθηκε νά συντάξῃ σύντομο

εἰσαγωγικό σημείωμα γιά τά Ἀντικύθηρα). Εἶχε πάρει ἡ ἴδια τήν σκυτάλη ἀπό τήν γνωστή μας ἀρχαιολόγο δρα κ. Μαρίνα Παπαδημητρίου, μετά τά πρῶτα Ἡμερολόγια-Ἑορτολόγια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, καί τήν παρέδωσε στόν κ. Δήμαρχο γιά τά ἐκκλησιαστικά μεταβυζαντινά μνημεῖα (Ἱεροῦς Ναοῦς καί Παρεκκλήσια) τῆς γεντείρας του. Ἐπίσης ἐκφράζουμε τίς θερμές μας εὐχαριστίες στόν κ. Δήμαρχο καί γιά τήν ἰδιαίτερη μέριμνά του γιά τά ἔργα ἀποκαταστάσεως καί ἀνακαινίσεως τῆς παλαιᾶς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Μύρωνος, Πολιούχου τῶν Ἀντικυθήρων, καθώς φιλοπόνως ἔχει συντάξει προτάσεις γιά τήν ἀρτιότερη ἀποκατάστασι τοῦ Μοναστηριακοῦ αὐτοῦ συγκροτήματος, τίς ὁποῖες καί υἱοθετήσαμε καί τίς ὑπεβάλαμε πρὸς ἔγκρισι στόν προσφιλέστατό μας μεγάλο εὐεργέτη τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας κ. Ἀθανάσιο Μαρτῖνο.

Συγκλείων τά Προλεγόμενα τοῦ ἀνά χειῖρας Ἡμερολογίου-Ἑορτολογίου ἐγκαρ-

δίως εὐχομαι ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ
μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καί ἡ κραταία προστα-
σία καί σκέπη τῆς Παναγίας μας τῆς Μυρ-
τιδιώτισσας, πρεσβείαις καί τῶν Τοπικῶν
μας Ἀγίων: τοῦ Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Μύ-
ρωνος τοῦ θαυματουργοῦ, Προστάτου,
Ἐφόρου καί Πολιούχου τῶν Ἀντικυθήρων,
τά ὅποια τιμῶνται ἰδιαιτέρως μέ τήν πα-
ροῦσα ἔκδοσι, τῆς Ἀγίας Ὁσιοπαρθενο-
μάρτυρος Ἐλέσης, τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου
τοῦ ἐν Κυθήροις ἀσκήσαντος καί τοῦ Ὁσί-
ου Ἀνθίμου τοῦ νέου τοῦ ἐν Κεφαλληνία,
νά περισκέπουν καί νά περιφρουροῦν τά
Κύθηρα καί τά Ἀντικύθηρα (στά ὅποια νά
χαρίσουν τό συντομώτερο τόν ἐπιχειρού-
μενο ἥπιο ἐποικισμό), τήν Ἑλληνορθόδοξη
Πατρίδα μας καί ὅλον τόν κοσμο ἀπό κάθε
κακό καί ἰδιαίτερα ἀπό τήν δεινή μάστιγα
καί συμφορά τοῦ μεταλλαγμένου ἰοῦ.

Μέ ἐγκάρδιες εὐχές, ἀγάπη καί εὐλογίες
Ὁ Μητροπολίτης

† ὁ Κυθηρων π' Ἀντικυθηρων Σεραφείμ

ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ

Γράφει ἡ Ἑλένη Χάρου-Κορωναίου,
Φιλολόγος-Ἱστορικός

Τά Ἀντικύθηρα, ἓνα μικρό νησί 20 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων, βρίσκονται στό μέσον ἑνός πολύ σημαντικοῦ ναυτικοῦ περάσματος, πού ἐνώνει τήν Ἀνατολή μέ τή Δύση. Στή γεωγραφική θέση τοῦ νησιοῦ ὀφείλεται καί ἡ στρατηγική σημασία του καί τό μεγάλο ἱστορικό ἐνδιαφέρον. Οἱ ἀρχαιολογικές ἀνασκαφές πού εἶναι σέ ἐξέλιξη, ἔφεραν στό φῶς σπουδαῖα στοιχεῖα, σύμφωνα μέ τά ὁποῖα ὑπῆρχε ὀργανωμένος οἰκισμός 400 χρόνια π.Χ. Στή συνέχεια στούς Ρωμαϊκοὺς χρόνους, περί τό 69-67 π.Χ., ἡ ἀρχαία Αἰγίλῖα κατεστράφη λόγω τῆς πειρατείας καί ἐξηφανίσθη. Κατά τή Ρωμαϊκή καί Βυζαντινή περίοδο τό νησί οὐσιαστικά ἦταν ἐγκαταλελειμμένο. Μέ τήν 4η σταυροφορία τό νησί πέρασε σέ Βενετικά χέρια καί δόθηκε στόν Ἰάκωβο Βιάρο. Στή συνέχεια ἀπό ἀρχαιακές μαρτυρίες φαίνεται ὅτι στά Ἀντικύθηρα δέν ὑπάρχει ὀργανωμένη κατοίκηση καί γιά πολλούς

αἰῶνες ἦταν ἓνα προσωρινό καταφύγιο ναυ-
τικῶν, κυνηγῶν, πειρατῶν καί ἐποχιακῶν καλ-
λιεργητῶν. Κατά τό 18ο αἰ. τό νησί κατοικήθη-
κε ἀπό οἰκογένειες Σφακιανῶν, οἱ ὁποῖοι ἤρθαν
πρόσφυγες, γιά νά ξεφύγουν ἀπό τήν Ὀθωμα-
νική κυριαρχία καί νά ζήσουν σέ καθεστώς
ἐλευθερίας μέ τό νησί νά αὐτοδιοικεῖται μέ ἐπι-
κεφαλῆς τούς προεστούς του. Τό 1811 τά Ἀντι-
κύθηρα πέρασαν ἀπό τό καθεστώς τῆς ἀναρχῆς
αὐτοδιοίκησης στή Βρετανική ἐξουσία, ὅμως
χωρίς στρατιωτική δύναμη, μέ πρῶτο πολιτικό
Διοικητή τόν Ἰούλιο Κασιμάτη. Μέ τήν Ἑλλη-
νική Ἐπανάσταση ἡ Ἀγγλία ἀναβάθμισε τή ση-
μασία πού ἔδινε στά Ἀντικύθηρα, τά ὁποῖα ἔγι-
ναν τό νοτιότερο σύνορο τῆς αὐτοκρατορίας
τῆς στήν Ἀνατολική Μεσόγειο. Ἐκείνη τήν
περίοδο πολλοί ἀπό τήν ἐπαναστατημένη Ἑλ-
λάδα βρῆκαν φιλόξενο καταφύγιο στά Ἀντικύ-
θηρα. Μέ τή δημιουργία τοῦ κινήματος τῶν Ρι-
ζοσπαστῶν ἡ Βρετανική Διοίκηση χρησιμοποί-
ησε τά Ἀντικύθηρα, ὅπως καί ἄλλα μικρά νησιά
τῶν Ἑπτανήσων, ὡς τόπο ἐξορίας τῶν ἀντι-
φρο-νούντων. Ἀπό τά Ἀντικύθηρα πέρασαν
ὡς πολιτικοί ἐξόριστοι διαπρεπεῖς Ἑπτανήσι-
οι, πρωτεργάτες, ἀγωνιστές γιά τήν Ἑνωση.
Κατά τό 1863 τό νησί ἀριθμοῦσε 392 κατοίκους.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΚΑΙ Η ΠΑΛΑΙΑ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΥΡΩΝΟΣ

Γράφει ὁ κ. Εὐστράτιος Χαρχαλάκης,
Δήμαρχος Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων

Ἱστορικά στοιχεῖα γιά τὰ Ἀντικύθηρα

Τό νησί τῶν Ἀντικυθήρων ἀποτελεῖ τό νοτιότερο τμήμα τοῦ νησιωτικοῦ συμπλέγματος τῶν Ἑπτανήσων, τήν ἱστορική πορεία καί ἐξέλιξη τῶν ὁποίων ἀκολούθησε ἤδη ἀπό τήν ἐπαύριο τῆς Ἀλώσης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπό τοὺς Σταυροφόρους, τό 1204. Ἦδη, λοιπόν, ἀπό τήν ἀρχή τοῦ 13ου αἰῶνα, τὰ Ἀντικύθηρα ὅπως καί τὰ Κύθηρα, ἀποτελοῦν ἐνετική κτήση, μέχρι τή διάλυση τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας τῆς Βενετίας μέ τή Συνθήκη τοῦ Κάμπο Φόρμιο (1797) καί τή μεταβίβαση τῶν Ἑπτανήσων στοὺς Δημοκρατικούς Γάλλους.

Οἱ ἱστορικές πηγές γιά τό νησί εἶναι λίγες. Τό μικρό του μέγεθος εἶναι ἡ αἰτία πού τὰ Ἀντικύθηρα ἀπουσιάζουν ἀπό τίς ἱστορικές

πηγές, κυρίως για την περίοδο μεταξύ του 13ου και του 19ου αιώνα. Όρισμένα στοιχεία για τό νησί, άντλοῦμε από πηγές στο Ίστορικό Άρχείο Κυθήρων (ΓΑΚ) (πληροφορίες μέσω του στελέχους τών ΓΑΚ Δρος Κ. Τσάλτα).

Τό 1512 ἔχουμε μαρτυρία του Ένετου πρεσβευτή στην Αίγυπτο Domenico Trevisan, ό όποιος πέρασε από τά Άντικύθηρα και άνέφερε ότι τά βρήκε άκατοίκητα και έρημωμένα ἔξαι-

τίας πειρατικῶν ἐπιδρομῶν. Μάλιστα συνάντησε πειρατικά πλοῖα (φοῦστες) μέσα στό λιμάνι, τήν δέ ἐρήμωση τοῦ νησιοῦ ἀπέδιδε στους πειρατές, οἱ ὅποιοι λίγα χρόνια πρὶν (σύμφωνα μέ τά λεγόμενά του) εἶχαν αἰχμαλωτίσει ὅλους τούς κατοίκους (Βλέπε Πανοπούλου Α., «Πειρατικά ἐπεισόδια στόν θαλάσσιο χῶρο τῶν Κυθήρων, 13ος -18ος αἰ.», Νόστος, Ὁμιλος Κυθηρίων Πανεπιστημιακῶν, 2, Ἀθήνα 2003, σ. 213).

Μία δικογραφία τοῦ 1670 γιά ἓνα ζήτημα οἰκογενειακῆς τιμῆς ἀνάμεσα στόν Σφακιανό καραβοκύρη Μανώλη Καπαρό καί στόν Ἑνετό ἀνώτερο ἀξιωματοῦχο Ὑππάρχο Παλαιοκάπα (τέως Διοικητή τῆς Σπιναλόγκας), μᾶς δίνει μία χρήσιμη πληροφορία γιά τά Ἀντικύθηρα. Ὁ Ὑππάρχος Παλαιοκάπας κατέθεσε στή δίκη ὡς ἀποδεικτικό στοιχεῖο τῆς ἀξιοπιστίας του ἓνα ψήφισμα τῆς 11ης Σεπτεμβρίου τοῦ 1670, σύμφωνα μέ τό ὅποιο τοῦ εἶχε ἐκχωρηθεῖ ἀπό τό Ἑνετικό Δημόσιο ἡ γῆ στό νησί τῶν Ἀντικυθήρων γιά συνεκμετάλλευση μέ τόν καπιτάνο Γληγόρη Σφακιανό (Βλέπε Πατραμάνη Μ., «Ὁ ἔρωτας ἐνώπιόν τοῦ νόμου στά Κύθηρα τῆς Βενετικῆς περιόδου (17ος-18ος αἰ.)», σσ. 177-178).

Στά 1676, μέσα ἀπό τήν δικαστική ὑπόθεση τοῦ Μανιάτη πειρατῆ Λιμπεράκη Γερακάρη, ὁ

όποιος εύρισκόμενος στά Κύθηρα δικάστηκε καί για μία χειροδικία, μαθαίνουμε ότι στά Ἀντικύθηρα διατηροῦσαν κτήματα πλούσιοι Κυθήριοι.

Στήν ἀπογραφή, πού συνέταξαν γιά φορολογικούς λόγους οἱ Ὁθωμανοί τό 1715, τά Ἀντικύθηρα παρουσιάζονται γιά μία ἀκόμη φορά ἀκατοίκητα καί ἀκαλλιέργητα (Βλέπε Μπαλτᾶ Ε., Ἡ Ὁθωμανική Ἀπογραφή τῶν Κυθήρων 1715, [Ἰνστιτοῦτο Νεοελληνικῶν Ἑρευνῶν-Ἐθνικό Ἰδρυμα Ἑρευνῶν-107], Ἀθήνα 2009 σσ. 23, 169 καί συγκεκριμένα στήν εἰσαγωγή τοῦ κατάστιχου τοῦ κεφαλοχάρατσου τῶν Κυθήρων (Cuka Adasi Cizue Defteri) «Τά νησιά τῶν Κυθήρων (Cuka adalari) βρίσκονται ἀνάμεσα στά κάστρα τῆς Μεθώνης καί τῆς Μονεμβασιᾶς [...] Τό νησί πού ὀνομάζεται Παλιά Τσούκα (Ἀντικύθηρα) ἀπέχει 20 μίλια ἀπό τή Νέα Τσούκα (Κύθηρα), δέν ἔχει κατοίκους καί δέν καλλιεργεῖται»).

Ἡ ἀκριβής χρονολογία εὐρέσεως τῆς Εἰκόνας τοῦ Ἀγίου Μύρωνος

Ἕνα στοιχεῖο πού ἀνέκαθεν ὑπῆρξε ἀντικείμενο ἔρευνας (ἥ περισσότερη ἀπορία), εἶναι ἡ ἀκριβής χρονολογία τῆς εὐρέσεως τῆς ἐφεστίου Εἰκόνας τοῦ Ἀγίου Μύρωνος, πού σύμφωνα μέ

τήν παράδοση βρέθηκε στο νησί από Κρητες κυνηγούς και αποτέλεσε μία ἐκ τῶν βασικῶν ἀφορμῶν γιά τόν συστηματικό ἐποικισμό του καί προφανῶς γιά τήν ἀνέγερση τῆς Μονῆς. Στήν ἀναζήτηση αὐτή μᾶς δίνει ἕνα μοναδι-

κό μέχρι σήμερα στοιχεῖο ἡ πρόσφατη ἀνεύρεση ἐγγράρακτης ἐπιγραφῆς ὑπερθεν τῆς ἀνατολικῆς θύρας τοῦ περιβόλου τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Μύρωνος, κατά τή διάρκεια ἐκτέλεσης τῶν ἐργασιῶν ἀνακαίνισης. Ἔτσι, ἡ χρονολογία «1693 Ὀκτωβρίου 4» στόν ἐγγάρακτο πωρόλιθο πρέπει νά ταυτιστεῖ μέ τά ἐγκαίνια τῆς Μονῆς, δηλαδή μέ τήν ὀλοκλήρωση τῶν ἐργασιῶν ἀνέγερσής της. Αὐτή ἡ εἰκασία, ἐνισχύεται καί ἀπό τό ἔξης: ἡ Πολιορκία τοῦ Χάνδακα (1648-1669) ὑπῆρξε ἡ τελευταία μάχη τῶν Βενετῶν στόν Μεγάλο Κρητικό Πόλεμο, στήν προσπάθειά τους νά διατηρήσουν τήν Κρήτη, πού κατεῖχαν ἀπό τό 1211. Ἡ περίοδος αὐτή δείχνει νά σχετίζεται, σύμφωνα καί μέ τά

παραπάνω στοιχεῖα τῶν ΓΑΚ, μέ καταφυγή προσφύγων ἀπό τήν Κρήτη στά Ἀντικύθηρα (ὅσο καί στά Κύθηρα). Μέ σχετική, βεβαιότητα, λοιπόν μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ὅτι κατά τόν 17ο αἰῶνα τό νησί κατοικεῖται περιστασιακά, τόσο ἀπό Κυθήριους πού διατηροῦσαν κτήματα σέ αὐτό, ὅσο καί ἀπό Κρήτες πού λόγω τῶν συνθηκῶν καί κυρίως τῆς πολιορκίας τοῦ Χάνδακα ἀναγκάστηκαν νά καταφύγουν σέ αὐτό.

Ἀξιόλογα παλαιά ἐκκλησιαστικά βιβλία

Ἡ ὑπαρξη ὁρισμένων ἀξιόλογων ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων τῆς ἐν λόγω περιόδου τοῦ 17ου - ἀρχῶν 18ου αἰῶνα σέ Ναούς τοῦ νησιοῦ, εἶναι ἐπίσης ἐνδεικτική. Ἔτσι, στόν Ἱ. Ν. Ἀγίου Γεωργίου στά Κατσανεβιανά, διασώζεται δερματόδετο Ἱερό Εὐαγγέλιο τοῦ 1719, ἐνῶ τό παλαιότερο βιβλίό στό νησί εἶναι ἓνα Θεοτοκάριον τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγ. Μύρωνος, μέ χρονολογία ἐκδοσης 1688, τό ὁποῖο ὁμως ἀνήκε ἀρχικῶς σύμφωνα μέ ἔγγραφη μαρτυρία σέ Ἱερέα τοῦ Μυλοποτάμου Κυθήρων καί ἄρα βρέθηκε στά Ἀντικύθηρα εἴτε τυχαῖα, εἴτε λόγω κάποιας μεταγενέστερης κατά πολύ τῆς ἐκδόσεώς του δωρεᾶς.

Ἡ ἀνέγερσις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Μύρωνος

Πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι ἡ ἀνέγερσις τῆς Μονῆς σύμφωνα καί μέ τήν τοπική παράδοση, δέν ἔγινε ἀμέσως μόλις βρέθηκε ἡ Εἰκόνα ἀπὸ τοὺς Κρητες, ἀλλὰ προοδευτικά καί τμηματικά σέ ἓνα βάθος ἐτῶν ἂν ὄχι δεκαετιῶν. Ἀρχικά,

ἀμέσως μετὰ τήν ἀνεύρεσίν της, ἡ Εἰκόνα τοποθετήθηκε πρόχειρα σέ ἓνα πρόχειρο εἰκονοστάσι καί μέχρι τὰ ἐγκαίνια τῆς Μονῆς (1693) πρέπει νά μεσολάβησαν ἄρκετά χρόνια. Μποροῦμε, συνεπῶς, νά τοποθετήσουμε μέ σχετική ἀκρίβεια τήν ἀνεύρεση τῆς Εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Μύρωνος στήν περίοδο 1650-1670, σύμφωνα μέ ὅλα τὰ ἀνωτέρω.

Ὁ πρῶτος νεότερος μαζικός ἐποικισμός τῶν Ἀντικυθήρων

Αὐτή ἡ περιστασιακή κατοίκηση διατηρεῖται στό νησί μέχρι τό 1780, ὅποτε ὑπῆρξε καί ὁ πρῶτος νεότερος μαζικός καί ὀργανωμένος ἐποικισμός του ἀπό κατοίκους τῆς Δυτικῆς Κρήτης καί τῆς εὐρυτέρας περιοχῆς Σφακίων καί Κισάμου. Μία πολύ σημαντική πληροφορία μᾶς δίνει στά 1825 ὁ Μοναχός Ἰάκωβος (ἀγνώστων λοιπῶν στοιχείων) πού συγγράφει τήν Ἀσματική Ἑορτάσιμο Ἀκολουθία τοῦ Ἀγ. Μύρωνος καί ἀναφέρει ὅτι οἱ «νεωστί ἐλθόντες κάτοικοι» (σ.σ. οἱ ἐποικοὶ τοῦ 1780) βρῆκαν τόν Ναό τοῦ Ἀγίου «ἐρείπιον καί κρημνισμένον ὄντα» συνεπῶς στό πρῶτο μισό τοῦ 1800 ὁ Ναός ἦταν ἤδη παλαιός καί βρισκόταν σέ ἐγκατάλειψη. Ἡ ἄποψη αὐτή στηρίζεται καί ἀπό τό γεγονός ὅτι τά σωζόμενα ληξιαρχικά βιβλία τῶν Ναῶν τῶν Ἀντικυθήρων, πού ὑπάρχουν στά ΓΑΚ (Τοπικό Ἀρχεῖο Κυθήρων), ἐκκινοῦν χρονολογικά ἀπό τό 1811 καί σέ αὐτά καταγράφεται πλῆθος Ἱερῶν Μυστηρίων σέ ὅλους τοὺς Ναούς τοῦ νησιοῦ, γεγονός πού ἀποδεικνύει τήν ὑπαρξή μίας ἀνθοῦσας καί δυναμικῆς Κοινότητος Κρητῶν ἐποίκων, πού πλέον εἶχε ἀνά-

γει τὰ Ἀντικύθηρα σέ νέα πατρίδα.

Πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι στά τέλη τοῦ 18ου αἰώνα ἀποτυγχάνουν συλλήβδην τὰ τοπικά ἐπαναστατικά κινήματα κατά τῶν Τούρκων στή Δυτική Κρήτη καί οἱ κυνηγημένοι (παρβατικοί;) Κρητες ἀναζητοῦν νέο τόπο γιά πιο εἰρηνική διαβίωση. Τά Ἀντικύθηρα βρίσκονται σέ ἀπόσταση ἀναπνοῆς ἀπό τήν Κρήτη καί ἀνῆκουν στήν Ἑνετική Διοίκηση καί συνεπῶς προσφέρονται ὡς ἡ νέα τους πατρίδα πού τούς παρέχει ἕνα ἐλάχιστο ἐπίπεδο ἀσφάλειας καί καλύτερης ζωῆς.

Ἀξιόλογη τοπική παράδοσις τοῦ νησιοῦ

Στά ἀνωτέρω συνηγορεῖ καί ἡ τοπική παράδοση στό νησί. Συγκεκριμένα, ὁ Χαράλαμπος Νικολακάκης, πού τό 1963 ἐξέδωσε στή Θεσσαλονίκη τό βιβλίο «Περί τῆς Νήσου τῶν Ἀντικυθήρων» (χωρίς δυστυχῶς τήν παράθεση ἀξιόπιστων ἱστορικῶν πηγῶν), σχετικά μέ τήν εὔρεση τῆς εἰκόνας τοῦ Ἀγ. Μύρωνος, ἀναφέρει τά ἀκόλουθα:

«Κατά τό χρονικόν διάστημα 1494-1782 μ.Χ. καθ' ὃ παρέμενεν ἡ νῆσος ἔρημος, μετβαῖνον εἰς αὐτήν Κρητες Χριστιανοί καί

Τουῖρκοι κυνηγοί πρὸς κυνήγιον αἰγάγων, οἵτινες ἠφθόνουν ἐν τῇ νήσῳ ὥς οἱ μόνοι κάτοικοί της μετὰ τὴν ἐρήμωσιν ἀπὸ ἀνθρώπων. Οὗτοι βλέποντες ὅτι πολλοὶ αἰγάγροι ἐσύχναζον ἐντὸς πυκνῆς συστάδος σχίνων, ἐκαιροφυλάκτουν ἐνεδρεύοντες περίξ αὐτῆς

φονεύοντες τοὺς ἐμφανιζομένους αἰγάγρους. Ἐπὶ ἑνὸς τῶν αἰγάγων τούτων παρατήρησαν ὅτι τό γένιον του ἦτο βρεγμένον. Ἐκ τούτου καὶ τῆς πυκνῆς συχνιάσεως τῶν αἰγάγων εἰς τό σημεῖον ἐκείνο συνεπέρανον ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπῆρχεν ὕδωρ ἐντὸς τῆς συστάδος τῶν σχίνων. Ἀφορμὴ λαβόντες κατόπιν τῆς παρατηρήσεως ταύτης οἱ κυνηγοί, εἰσῆλθον ἐντὸς τῆς πυκνῆς συστάδος τῶν σχίνων καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν διεύθυνσιν ἐκ τῆς ὁποίας ἐφάνη προερχόμενος

ὁ αἰγαγρος, ἀνεκάλυψαν ἐντός αὐτῆς τὴν ὕπαρ-
ξιν σπηλαίου ἐντός τοῦ ὁποίου ὑπῆρχεν πηγή
ὀλίγου ἀλλὰ εὐγευστοτάτου ὕδατος, ἡ καλου-
μένη **Βρύσις τοῦ Ἁγίου Μύρωνος**. Λέγεται δέ
ὅτι **κατὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς πηγῆς ταύτης**
εὐρέθη ἐντός τοῦ σπηλαίου καὶ παρὰ τὴν πη-
γὴν μικρά Εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Μύρωνος. Τὴν
Εἰκόνα ταύτην ἐτοποθέτησαν ἐντός προχείρου
εἰκονοστασίου, τό ὅποιον ἀνήγειραν πρὸς
τοῦτο πλησίον τοῦ χώρου τῆς εὐρέσεως τῆς
Εἰκόνης. Τό δέ ὕδωρ τῆς πηγῆς ἔκτοτε συνεχῶς
ῥέει, φθάσαν εἰς τὴν σημερινὴν ἄφθονον καὶ
ἀστείρευτον ποσότητά του.

Ἐκ τοῦ εἰκονοστασίου τούτου ὡς λέγεται
ἐξηφανίσθη ἡ εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Μύρωνος μυ-
στηριωδῶς, ἀνευρεθεῖσα καὶ πάλιν εἰς τὴν πα-
ρὰ τὴν πηγὴν ἀρχικὴν θέσιν της. Μὴ ἐπιχειρή-
σαντες οἱ κυνηγοὶ τὴν ἐκ νέου μετακίνησίν της,
προσέφερον εἰς τό μέρος ἐκεῖνον λατρείας
πρὸς τὴν Ἁγίαν Εἰκόνα.

Μετά πάροδον δέ ἐτῶν οἱ χριστιανοὶ Κρητες
ἐξέλεξαν ἐπίπεδον μέρος οὐχί μακρὰν τοῦ ση-
μείου ἐκείνου καὶ ἐγείραντες εἰς αὐτό εἰκονο-
στάσιον, ἐτοποθέτησαν τὴν εὐρεθεῖσαν Εἰκόνα
τοῦ Ἁγίου. Εἰς τό εἰκονοστάσιον τοῦτο παρέ-
μεινε καὶ ἐλατρεύετο ἡ Εἰκὼν. Τό εἰκονοστάσιον

τοῦτο μετετράπη παρὰ τῶν Κρητῶν εἰς μικρόν ναῖδριον ἀρχικῶς, καί μετέπειτα βαθμηδόν ὑπό τῶν ιδίων εἰς περικαλλῇ Ναόν, τόν καλλωπισμόν καί τήν εὐρυνσιν τοῦ ὁποίου ἐσυνέχισαν οἱ ἐν συνεχείᾳ καί μέχρι σήμερον κάτοικοι τῆς νήσου, οἵτινες δέν παύουσι συνεχίζοντες τό θεάρεστον ἔργον τοῦτο ὡς σήμερον παρουσιάζεται ἀποτελόν τό καύχημα τῆς νήσου καί τό κέντρον προσκυνήματος ἐντοπίων καί ξένων.

Ἄλλη παράδοσις διά τό ἱστορικό τῆς εὐρέσεως τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος

Ἄλλη παράδοσις ὡς πρός τό ἱστορικόν τῆς εὐρέσεως τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος τοῦ Ἁγίου Μύρωνος καί τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ του, ἣτις παράδοσις φαίνεται καί ἐπικρατεστέρα, φέρει ὡς ἀνεξάρτητον τό γεγονός τῆς εὐρέσεως τῆς εἰκόνος ἀπό τήν ὑπαρξιν τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος. Κατά ταύτην, μεταξύ τοῦ σημερινοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου καί τῆς κυρίας εἰσόδου τοῦ αὐλογύρου, ὅπου σήμερον ὑπάρχουσιν ἀναβαθμοί (σκαλοπάτια), ὑπῆρχε κρημνός ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε μικρόν βάθωμα ἐν εἵδει μικροῦ σπηλαίου (Σηκός), ἐντός τοῦ ὁποίου εὐρέθη ὑπό τῶν κυνηγῶν Κρητῶν τοποθετη-

μένη μικρά Εἰκὼν τοῦ Ἀγίου Μύρωνος. Εἰς τὴν εὐρεσιν τῆς Εἰκόνης ταύτης, κατ' ἀρχὴν δὲν ἐδόθη σημασία. Παρατηρήθη ὅμως ὅτι ἀπὸ τῆς εὐρέσεώς της, οὐδένα αἰγαγρον ἐκ τῶν συχνα-

ζόντων ὡς προείπομεν εἰς τό σημεῖον ὅπου ὑπῆρχεν ἡ συστάς τῶν σχίνων ἐντὸς τῆς ὁποίας εὐρέθη ὕδωρ, ἠδύναντο νὰ φονεύσωσιν οἱ Κρητες κυνηγοί, Χριστιανοί καὶ Τοῦρκοι.

Ἐπειδή διὰ τό κυνήγιον των αὐτό ὑπεβάλ-
λοντο εἰς κινδύνους θαλάσσης ταξιδεύοντες ἐκ
Κρήτης πρὸς τὴν Νῆσον καὶ τὰνάπαλιν, προσ-
ηυχήθησαν εἰς τὴν εὐρεθεῖσαν Εἰκόνα τοῦ Ἁγί-
ου Μύρωνος, παρακαλοῦντες ὅπως τοὺς χαρί-
ση κυνήγιον. Πράγματι δέ μετὰ τὴν προσευχὴν
των ἐπέτυχον ἄφθονον κυνήγιον αἰγάγων. Ἐ-
κτοτε δέ μόνον ὁσάκις προηγουμένως προσηύ-
χοντο εἰς τὸν Ἅγιον ἐπετύγχανον κυνήγιον. Τό
τοιούτον τό ἐθεώρησαν ὡς θαῦμα τῆς Θείας
Χάριτος τοῦ Ἁγίου. Διὰ τοῦτο ὁσάκις μετέ-
βαινον εἰς τὴν νῆσον πρὸς κυνήγιον Χριστια-
νοὶ καὶ Τοῦρκοι Κρητες μετέφερον πλούσια
δῶρα, τὰ ὅποια ἐναπέθετον πρὸ τῆς Εἰκόνης
τοῦ Ἁγίου, προσευχόμενοι. Ἡ λατρεία καὶ ἡ
πίστις των πρὸς τὰ θαύματα τοῦ Ἁγίου, τοὺς
ἤγαγεν εἰς τὴν σκέψιν νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἰσο-
πέδωσιν χώρου πρὸ τῆς θέσεως εὐρέσεως τῆς
Εἰκόνης καὶ νὰ ἀναγείρῳσιν εἰκονοστάσιον,
ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐναπέθεσαν τὴν θαυματουργ-
γὸν Εἰκόνα. Τό εἰκονοστάσιον τοῦτο ἀργότε-
ρον μετετράπη εἰς μικρὸν ναῖδριον, τό ὅποιον
διαδοχικῶς κατὰ καιροὺς μεγενθυνόμενον καὶ
καλλωπιζόμενον, ἰδίᾳ μετὰ τὴν ἐπανακατοίκη-
σιν τῆς νήσου, ἐξελίχθη εἰς τὸν σημερινόν πε-
ρικαλλῆ Ναόν τοῦ Ἁγίου».

Ἀπό τὰ μέχρι σήμερα στοιχεῖα πού μποροῦν νά ἐξαχθοῦν τόσο ἀπό τὰ διαθέσιμα ἱστορικά δεδομένα, ὅσο καί ἀπό τίς ἐκτελούμενες ἐργασίες ἀνακαίνισης, προκύπτουν συμπερασματικῶς τὰ ἀκόλουθα:

Ὁ Ἱερός Ναός τοῦ Ἀγίου Μύρωνος καί τὰ Μοναστηριακά κτίσματα

Ὁ Ναός τοῦ Ἀγίου Μύρωνος, ὁ ἐξωτερικός (ἀνατολικός) περίβολος καί τὰ 2 ἐσωτερικά καμαροσκεπῇ κελλιά (volto) ἀνήκουν στήν ἀρχική φάση οἰκοδόμησης τοῦ 1693. Εἰδικά ὁ περίβολος καί τὰ κελλιά ἐντάσσονται στήν τυπική ἐνετική ὀχυρωματική ἀρχιτεκτονική τῆς περιόδου καί εἰδικότερα ἡ λιθοδομή τοῦ περιβόλου μαρτυρεῖ τήν δόμηση φρουριακοῦ χαρακτήρα Μονῆς. Στήν ἴδια περίοδο θά μπορούσαν νά τοποθετηθοῦν καί ἡ κουζίνα-μαγειρεῖο καθώς καί τό Ἱγουμενεῖο, πού ὅμως πρέπει νά ἔχουν ὑποστεῖ στό παρελθόν σημαντική ἀνακατασκευή.

Ὁ Ναός εἶναι μονόχωρος μέ καμάρα. Ὁ «γυναικωνίτης» χωρίζεται ἀπό τόν κυρίως Ναό μέ σφενδόνιο. Στήν κορυφή τῶν πεσσῶν ἔχουν τοποθετηθεῖ δύο πώρινα ἀνάγλυφα μέ

γραμμαοειδή διακόσμηση. Ὁ δυτικός αὐτός χώρος πού ἐπικοινωνεῖ μέ τήν αὐλή μέ τή δυτική θύρα ἐπέιχε ἀνέκαθεν ρόλο νάρθηκα. Σύμφωνα μέ μαρτυρίες γηραιῶν κατοίκων τῆς νήσου, ὅταν χτιζόταν ὁ Φάρος τῆς Ἀπολυτάρας στό νότιο τμήμα τοῦ νησιοῦ (1926) ἐκτελέστηκαν ἐργασίες μεγέθυνσης τοῦ Ἱεροῦ τοῦ Ναοῦ, ὥστε νά καταστεῖ πιό εὐρύχωρο ὅπως εἶναι δηλαδή σήμερα. Ἡ παράγωνη διάταξη τοῦ Ἱεροῦ ἐν σχέσει μέ τόν κυρίως Ναό ὀφείλεται στήν γωνία ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου κατά τήν περίοδο τῶν ἐργασιῶν ἐπέκτασής του. Ἡ κύρια εἴσοδος τοῦ Ναοῦ -ὅπως καί ὅλων τῶν Ναῶν τῶν Ἀντικυθέρων, ἀλλά καί τῶν περισσότερων στά Κύθηρα- εἶναι ἡ νότια. Παραπλεύρως ὑπάρχει ἐνεπίγραφη μαρμαρίνη πλάκα μέ τά ὀνόματα τῶν πεσόντων Ἀντικυθηρίων στούς ἐθνικούς ἀγῶνες τοῦ 1912 (Βαλκανικοί Πόλεμοι) καί τοῦ 1922 (Μικρασιατική Ἐκστρατεία).

Τό ξύλινο Τέμπλο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Τό ξύλινο Τέμπλο τοῦ Ναοῦ εἶναι ἔργο τοῦ β' μισοῦ τοῦ 18ου αἰῶνα καί ἀποτελεῖται ἀπό τή βάση, τίς Δεσποτικές Εἰκόνες καί τό θριγκό μέ τίς Εἰκόνες τοῦ Δωδεκάορτου. Στό ἀνώτερο

μέρος του Τέμπλου αντί για τὰ συνήθη «λυπηρά» (τὰ ὅποια ὑπῆρχαν ὅπωςδήποτε κατὰ τὴν β' φάση τοῦ Τέμπλου καί πρόσφατα ἀνευρέθησαν) ὑπάρχει ξύλινο ἡμικυκλικό «τύμπανον»

προσαρμοσμένο ἀφ' ἑνὸς στό Τέμπλο καί ἀφετέρου στήν ὀροφή τοῦ Ναοῦ. Στή βάση τοῦ Τέμπλου ὑπάρχουν ὅπως συνήθως στά Ἀντικύθηρα καί στά Κύθηρα οἱ Εἰκόνες τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Οἱ τρεῖς Δεσποτικές Εἰκόνες φέρουν περίτεχνο ἀσημένιο πουνκάμισο καί εἶναι ἔργα τοῦ 19ου αἰῶνα ἢ τῶν ἀρχῶν τοῦ 20οῦ, ἐκτός ἀπὸ τοῦ Ἁγ. Μύρωνος πού πιθανόν εἶναι λίγο παλαιότερη. Ὁ Ἅγιος Μύρων τοῦ Τέμπλου φέρει ὠμόφορο -ὡς μὴ ὠφέλε- καθὼς δέν ἦταν

Ἐπίσκοπος καί συχνότατα συγχέεται ἀγιογραφικά μέ τόν ὁμώνυμό του Ἐπίσκοπο Κνωσοῦ. Ὑπερθεν τῆς Ὡραίας Πύλης ὑπάρχει ἡ φορητή Εἰκόνα τοῦ Ἐπιταφίου καί ὑπερθεν τῆς βορείου θύρας ὁ Ἐπιτάφιος τῆς Παναγίας. Παρά τή θύρα τῶν λαϊκῶν (βόρεια θύρα) εἰκονίδια τοῦ ἄρχοντος Μιχαήλ καί τοῦ Τιμίου Προδρόμου γιά τήν προσκύνηση τοῦ Ἀρχιερέως, ἀναγόμενα στό β΄ μισό τοῦ 18ου αἰῶνα. Ἀνάγλυφη ζώνη στόν κοσμήτη μέ κληματίδια καί ξυλόγλυπτο Σταυρό, οἱ συνήθεις εἰκόνες τοῦ Δωδεκάορτου καί στή μέση ἡ Σταύρωση. Ὁ Σταυρός πού ὑπάρχει στό πίσω μέρος τῆς Ἀγ. Τράπεζας ἀνήκει στό β΄ μισό τοῦ 18ου αἰῶνα καί ἦταν ἀρχικά τοποθετημένος στό Τέμπλο, στραμμένος πρός τό ἐκκλησίασμα, πρίν τήν τοποθέτηση τοῦ τυμπάνου, ἡ ὁποία ὁπωσδήποτε ἔγινε στά τέλη τοῦ 19ου - ἀρχές 20οῦ αἰῶνα. Στό σημεῖο αὐτό πρέπει νά ἀναφερθεῖ ὅτι οἱ Ναοί τῶν Ἀντικυθήρων διατηροῦν τήν αὐθεντική Ὁρθόδοξη Παράδοση, σύμφωνα μέ τήν ὁποία ὁ Σταυρός μέ τά λυπηρά τοποθετοῦνται ὑπερθεν τῆς Ὡραίας Πύλης, μέ κλίση πρός τό ἐκκλησίασμα, καί ὄχι στό πίσω μέρος τῆς Ἀγίας Τραπέζης, παράδοση πολύ νεότερη στήν Ἐκκλησιαστική ἱστορία.

Διατηρείται σπάραγμα τοῦ ἀρχικοῦ χτιστοῦ Τέμπλου (τοῦ 1693) μέ ἐπιζωγράφηση ἐρυθροῦ χρώματος, δίπλα ἀπό τήν Δεσποτική Εἰκόνα τοῦ Ἁγ. Μύρωνος τοῦ σημερινοῦ Τέμπλου (νότια πλευρά).

Διασώζονται 2 Δεσποτικές φορητές Εἰκόνες τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Θεοτόκου, ἀπό τό δεύτερο χρονολογικά Τέμπλο τοῦ Ναοῦ (τό πρῶτο ἦταν τό χτιστό τοῦ 1693), περίπου τοῦ 1750, πού ἀποδίδονται μέ βεβαιότητα στόν ἀγιογράφο Δημήτριο Καρβελά, γνωστό γιά σειρά ἔργων σέ Ναούς τῶν Κυθήρων (Ἁγιοι Πάντες, Μεσοχωρίτισσα κ.λπ.). Ἡ οἰκογένειά του προέρχεται ἀπό τό χωριό Καρβελάς τῆς Ἀνατολικῆς Μάνης, κοντά στήν Ἀρεόπολη, ἐνῶ ἡ γειτονιά στήν εἴσοδο τῆς Χώρας Κυθήρων ὀνομάζεται «Καρβελάς», λόγω τῆς παρουσίας του στά Κύθηρα κατά τό β΄ μισό τοῦ 18ου αἰώνα.

Μέρος τοῦ σκαλιστοῦ κοσμήτη τοῦ Τέμπλου τοῦ β΄ μισοῦ τοῦ 18ου αἰώνα, διακοσμημένο μέ κληματίδια καί ἀμπέλους, διατηρεῖται σέ πολύ καλή κατάσταση στόν Ἱερό Ναό τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου στόν Ποταμό, ὅπου πρέπει νά τοποθετήθηκε στά τέλη τοῦ 19ου αἰώνα, μετά ἀπό ἐργασίες ἀνακαίνισης. Στό Ναό αὐτό (Εἰσόδια Θεοτόκου Ποταμοῦ), φυ-

λάσσεται μουσειακοῦ χαρακτήρα Δεσποτική φορητή Εἰκόνα τῆς Δεήσεως, ἀνακαινισθεῖσα τό ἔτος 1700 καί ἀρχικῶς κατασκευασθεῖσα περίπου στό 1500, κρητικῆς σχολῆς καί ἀπαράμιλλης τέχνης, ἡ ὁποία χρήζει ἄμεσης συντήρησης.

Ἡ σύνθεση πού κοσμεῖ τό «τύμπανον» παρουσιάζει εἰκονογραφικό ἐνδιαφέρον. Πρόκειται γιά συνδυασμό τῶν ἀποστολικῶν παραστάσεων σέ στηθάρια ἀνάμεσα σέ βότρυες καί κληματίδες πού ἀποτελοῦν μέρος τῆς παραστάσεως τοῦ Χριστοῦ «Ἀμπελος». Στό κέντρο τῆς σύνθεσης ὑπάρχει, ὅμως, ἡ παράσταση τῆς Σταύρωσης στόν τύπο τῶν λυπηρῶν.

Ἡ αὐθεντική Εἰκόνα τοῦ Ἀγίου Μύρωνος

Ἡ αὐθεντική Εἰκόνα τοῦ Ἀγ. Μύρωνος, πού φυλάσσεται προσωρινά στόν Ἱερό Ν. Ἀγ. Χαραλάμπους στόν Ποταμό λόγω τῶν ἐργασιῶν ἀνακαίνισης, διατηρεῖ 2 ἢ 3 στρώματα

ἀγιογράφησης. Τό πρόσωπο τοῦ Ἀγίου, καθώς καί τό χέρι πού κρατᾷ τό Ἱερό Εὐαγγέλιο, ἀνήκουν στήν ἀρχική φάση τῆς καί τοποθετοῦνται περίπου στήν περίοδο 1500-1550. Ὁ Ἅγιος διατηρεῖ

πολύ αυστηρά-άσκητικά χαρακτηριστικά γεγονός πού παραπέμπει σέ μοναστικό άγιογραφικό έργαστήριο τής έποχης. Ή έπιβεβλημένη έπισταμένη συντήρηση τής αϋθεντικής θαυματουργού Εικόνας θά έπιτρέψει τήν σαφέστερη χρονολόγηση καί τεκμηρίωσή της, γεγονός άκρως σημαντικό γιά τήν ιστορία του μικρού νησιού.

Ή Εικόνα του Αγίου Μοδέστου

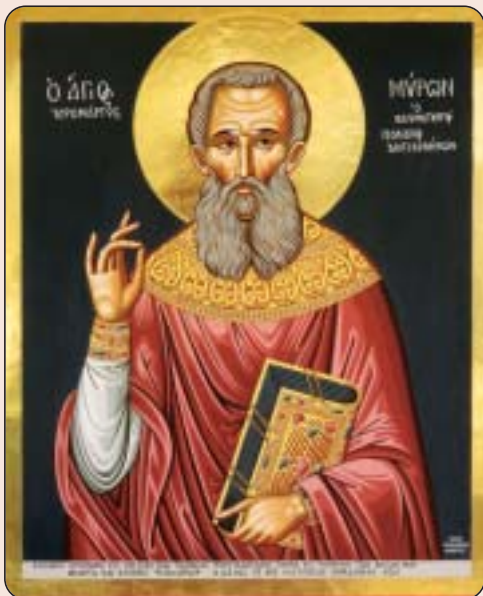
Σημαντική είναι καί ή μεγάλων διαστάσεων εικόνα του Αγίου Μοδέστου. Είναι ιστορημένος μέ τή συνορτάζουσά του Αγία Θεοφανώ τή Βασίλισσα καί φέρει εξαιρετικής τέχνης άργυρή επένδυση. Στά Άντικύθηρα ή τιμή του Αγίου Μοδέστου ήταν πάντοτε εξέχουσα καί λαμπρή μέχρι καί τίς αρχές τής δεκαετίας του 1990.

ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ

Ἀμέσως μόλις τό νησί ἐποικίστηκε ἀπό τήν Κρήτη, ἤτοι στά τέλη τοῦ 18ου καί τοῦ 19ου αἰῶνα (2 φάσεις ἐποικισμοῦ), οἱ νέοι κάτοικοι τῆς νήσου θέλησαν νά ἐκφράσουν τό θρησκευτικό τους συναίσθημα ἀνεγείροντας Ἱερούς Ναούς ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἀγίων πού ἰδιαιτέρως εὐλαβοῦνταν. Δυστυχῶς, δέ γνωρίζουμε ἕαν κάποιος ἀπό τούς ἀνεγερθέντες αὐτούς Ἱερούς Ναούς ἔχει ἀνεγερθεῖ ἐπί ἐρειπίων παλαιότερων κτισμάτων καί δὴ βυζαντινῶν Ναῶν, καθὼς τέτοιου εἶδους κατάλοιπα δέν ἔχουν βρεθεῖ στό νησί. Γνωρίζουμε, ὅμως, ὅτι κατὰ τήν πρώτη βυζαντινὴ περίοδο τό νησί εἶχε κατοικηθεῖ, καθὼς ὑπάρχουν σχετικά ἀρχαιολογικά κατάλοιπα: α) **παλαιοχριστιανικός οἰκισμός στήν περιοχή τῶν Χαρχαλιανῶν** (5ος-7ος αἰ.), β) **χριστιανικός οἰκισμός στά Πέρα Χαρχαλιανά** (7ος αἰ.), γ) **μεσοβυζαντινός οἰκισμός στά Γαλανιανά** (8ος-11ος αἰ.).

Εἶναι βέβαιον ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν περιόδων αὐτῶν σαφῶς εἶχαν χώρους λατρείας, τούς ὁποίους δυστυχῶς σήμερον ἀγνοοῦμε. Τά μόνα

κατάλοιπα παλαιοῦ Ναοῦ, εἶναι στήν περιοχή Ἄσπρος Λάκκος, ὅπου σαφῶς διακρίνεται ἡ κόγχη τοῦ Ἱεροῦ (προσανατολισμένη πρὸς Ἀνατολᾶς) σέ κοῖλο τμήμα ἀργιλώδους βράχου, ὅπου κατὰ παράδοσιν ἀνήκει στό **Ναό τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου**, πού ὑπῆρχε στήν περιοχή.

Ἐπίσης, ἀριστερά τοῦ δρόμου πού ὁδηγεῖ πρὸς τά Κατσανεβιανά (καί κάτω ἀπό τόν ἀνα-

τολικό τοίχο της περιφράξης του σταθμού του Ο.Τ.Ε.) εικάζεται ότι υπήρχε ο **Ναός του Ἁγίου Παντελεήμονος**. Μάλιστα συχνά στις 27 Ἰουλίου πολλοί περαστικοί ἔχει τύχει νά «ἀκούσουν» ὁσμή θυμιάματος καί τά τελευταῖα χρόνια μερικοί πραγματοποιοῦν ἐπίσκεψη-προσκύνημα ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς τοῦ ἱαματικοῦ Ἁγίου. Στήν ἱστορία τῆς νήσου τῶν Ἀντικυθήρων πού ἐξέδωσε τό 1963 στή Θεσσαλονίκη ὁ Συνταγματάρχης Χαράλαμπος Νικολακάκης τοῦ Μύρωνος, ἀναφέρει γιά τό Ναό τοῦ Ἁγ. Παντελεήμονος:

«Τό σημεῖον τοῦτο εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ σταυροδρομίου δρόμων Κατσανεβιανά -Μπατουδιανά καί Τσικαλαριανά-Πατεριανά. Θεωρεῖται δέ μετά πεποιθήσεως βεβαίας ὑπό τῶν κατοίκων ἢ προὔπαρξις Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος εἰς τό σημεῖον ἐκεῖνον ὅπερ καί σήμερον ὀνομάζεται Ἅγιος Παντελεήμων. Τήν ὑπαρξιν ποτέ Ναοῦ εἰς τό σημεῖον αὐτό ἐπιμαρτυροῦσιν τά κάτωθι δύο περιστατικά. Οἱ κάτοικοι τοῦ πλησιέστερου πρὸς τό σημεῖον αὐτό συνοικισμοῦ Τσικαλαρίων Ἑμμανουήλ Κατσιπατάκης καί Ἰωάννης Λιγοψυχάκης βεβαιώνουν ὅτι εἰς τήν θέσιν αὐτήν ἀναδίδεται κατὰ καιροῦς ἔντονος ὁσμή μοσχολιβάνου. Ἐπίσης γυνή τις ὀνόματι Αἰκατερίνη, σύζυγος Γεωργίου Κατσανεβάκη,

διερχομένη ἐκ τοῦ σημείου ἐκείνου προῶν τινά πρό τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον τοῦ ἔτους 1921, εἶδε σημεῖον λάμπον, τό ὁποῖον πλησιάσασα, διεπίστωσε ὅτι ἐπρόκειτο περί Εἰκόνας Ἁγίου. Φοβηθεῖσα ὁμως ἐκ τοῦ ὁράματος τούτου ἀπεμακρύνθη δρομαίως ἐκ τοῦ σημείου αὐτοῦ, χωρίς νά τολμήσῃ ὅπως ἐγγύσῃ τήν Εἰκόνα. Ἡ δέ Εἰκὼν ἐξηφανίσθη».

Ἐπίσης, ὑπάρχει ἡ ἄποψη ὅτι στήν εὐρύτερη περιοχὴ τῶν Κατσανεβιανῶν (ὅπου σήμερα ὑπάρχει ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου Γεωργίου) ὑπῆρχαν τρεῖς Ναοί: α) ὁ **Ναός τοῦ Ἀγ. Παντελεήμονος** πού προαναφέρθηκε, β) ἡ **Ἀγία Ἄννα** καί γ) ἡ **Ἀγία Παρασκευή**. Τήν ἄποψη αὕτη ἐνισχύει τό γεγονός ὅτι οἱ 3 αὐτοί Ναοί ἐορτάζουν σέ συνεχόμενες ἡμερομηνίες (25, 26 καί 27 Ἰουλίου) καί οἱ παλαιοί κάτοικοι τοῦ νησιοῦ, ἀγρότες καί κτηνοτρόφοι στήν πλειοψηφία τους, ἀναζητοῦσαν πάντα εὐκαιρία γιά ἐορτές καί πανηγύρεις κατὰ τό θέρος, καθώς τό χειμῶνα μέ τίς δύσκολες καιρικές συνθῆκες πού ἐπικρατοῦν στό νησί δέν μπορούσαν νά πραγματοποιήσουν τίς πανηγύρεις τους ὅπως ἤθελαν. Ἔτσι ἡ τριπλῇ τιμὴ τῶν προαναφερθέντων Ἀγίων στά Κατσανεβιανά ἔδινε τήν ἀφορμὴ γιά ἓνα τριήμερο ἐορταστικό γλέντι μεσοῦντος τοῦ θέρους.

“Άγιος Μύρων στά Γαλανιανά

Ἡ Εἰκόνα τοῦ ἁγίου βρέθηκε μέ θαυματουργικό τρόπο ἀνάμεσα στό διάστημα 1494-1782. Ὑπάρχει θρύλος πού λέει ὅτι μία ομάδα Κρητικῶν κυνηγῶν ἔφθασε στό νησί γιά κυνήγι αἰγοπροβάτων, τά ὁποῖα τοὺς ὁδήγησαν σέ ἓνα μικρό σπήλαιο καί μία μικρή πηγὴ νεροῦ, ἡ ὁποία ὀνομάστηκε «**βρύση τοῦ ἁγίου Μύρωνα**». Μέσα στό σπήλαιο βρέθηκε μία μικρὴ φορητὴ **Εἰκόνα τοῦ ἁγίου**. Κοντὰ στό σημεῖο τῆς εὑρεσης οἱ κυνηγοὶ ἔχτισαν ἓνα **μικρὸ προσκυνητὰρι καί τοποθέτησαν τὴν Εἰκόνα**. Ἀργότερα ἡ εἰκόνα ξαναβρέθηκε στό ἀρχικό σημεῖο μέ θαυματουργικό τρόπο καί ἐκεῖ τὴν ἄφησαν μέχρι πού Σφακιανοὶ ἔποικοι τὸ 18ο αἰ. δημιούργησαν στὰ Ἀντικύθηρα ὀργανωμένο οἰκισμό

καί ἔχτισαν ἓνα μικρό Ναό γιά νά τιμήσουν τόν ἅγιο Μύρωνα, ὁ ὁποῖος ἀναδείχθηκε Προστάτης καί Πολιοῦχος τοῦ νησιοῦ καί τό Προσκύνημά του συσπείρωσε τούς κατοίκους γύρω ἀπό αὐτό. Ὁ Ναός εἶναι μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, μέ ἐξέχουσα ἀψίδα, μέ εἴσοδο στή νότια πλευρά, πάνω ἀπό τήν ὁποία ὑπάρχει δίλοβο καμπαναριό. Ἡ Εἰκόνα τοῦ ἁγίου πού εἶναι τό ἱερότερο κειμήλιο τῶν Ἀντικυθήρων, ἔχει χρυσή ἐπένδυση. Στό ξύλινο Τέμπλο πάνω ἀπό τό Δωδεκάορτο, στό τύμπανο, εἶναι ὠραία ἀπεικόνιση τῆς Ἀμπέλου μέ τίς μορφές τῶν Ἀ-

ποστόλων. Οί Κρητικοί οί όποιοι ιδιαιτέρως εύλαβοῦνται τόν ἅγιο Μύρωνα τιμοῦν τή γιορτή του τόν Αὔγουστο καί ἀφιέρωσαν δύο ὀρειχάλκινα μανουάλια τό 1868. Στίς ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰ. ἔζησαν στή Μονή τοῦ ἁγίου δύο Μοναχές ἀπό τήν Κρήτη. Στό προαύλιο τῆς Μονῆς, ἀριστερά τῆς εἰσόδου, εἶναι ὁ τάφος, ὅπου κατὰ παράδοσιν, ἐνταφιάζονται οἱ Ἱερεῖς τῆς νήσου. Τελευταῖος ἐνταφιασμός ἔγινε τό 1973, τοῦ ἱερέως Φραγκίσκου Χαρχαλάκη, πού ὑπηρέτησε τό νησί 46 χρόνια.

Τό συγκρότημα τοῦ Ἁγίου Μύρωνα ἀποτελεῖται ἀπό τά ἀκόλουθα ἰσόγεια κτίσματα καί τόν περιβάλλοντα χῶρο αὐτῶν:

Ἱερός Ναός Ἁγίου Μύρωνα-κτίριο 1. Κτίριο, ἀποτελούμενο ἀπό δύο καμαροσκέπαστα (βόλτα) ἀνεξάρτητα κελλιά καί ἓνα πλακοσκεπῆ χῶρο-κτίριο 2. Μαγειρεῖο-κτίριο 3. Τραπεζαρία-κτίριο 4. Κτίριο κοινόχρηστων τουαλετῶν, κτίριο ἀποτελούμενο ἀπό τρεῖς ἀνεξάρτητους χώρους, εὐρισκόμενο ἔξω ἀπό τόν περίβολο τοῦ συγκροτήματος-κτίριο 5.

Πιό συγκεκριμένα, γιά τούς πιό πάνω χώρους, ἔχουν ὀλοκληρωθεῖ οἱ ἀκόλουθες ἐργασίες:

- Καθαίρεση ἐλαφρά ὀπλισμένων σκυροδε-

μάτων • Ἀποκάλυψη παρολιθικῶν θυρωμάτων • Ἀποξήλωση ἐπιστρώσεων δαπέδων • Καθαίρεση λιθοδομῶν • Ἀποξήλωση κουφωμάτων • Καθαίρεση ἐπιχρισμάτων, καθαρισμός καί ἔκπλυση λιθοδομῶν • Καθαίρεση ἐπιφανειῶν σκυροδέματος περιβάλλοντος χώρου • Καθαίρεση παλαιοῦ κτιρίου τουαλετῶν • Βαθύ ἀρμολόγημα λιθοδομῶν • Ἐνέματα ὁμογενοποίησης μάζας (τσιμεντενέσεις) ἐσωτερικά καί ἐξωτερικά τῶν κτιρίων • Στούς χώρους τοῦ Κτιρίου 2 (κελλιά καί ἡγουμενεῖο) καί τοῦ Κτιρίου 3 (Μαγειρεῖο), ἔγινε ἀποξήλωση τῶν ὑπαρχόντων δαπέδων καί τῆς σαθρῆς ὑποβάσης ἀπό ἄοπλο σκυρόδεμα, πού ὑπῆρχε στούς χώρους αὐτούς • Σκυροδετήθηκαν οἱ ἐδαφό-

πλακες, οί όποϊες όπλίσθηκαν μέ δομικό πλέγμα. Κάτω άπό τίς έδαφόπλακες τοποθετήθηκε φύλλο nylon, προκειμένου νά άποφευχθεϊ ή άπότομη στράγγιση τοϋ νωποϋ σκυροδέματος

- Σέ έπτά (7) κουφώματα γίνεται άντικατάσταση τών ξυλίνων πρεκιών, πού έχουν σαπίσει, μέ πρέκια άπό όπλισμένο σκυρόδεμα. Παράλληλα άποκαθίστανται καί οί λιθοδομές στίς περιοχές αϋτές.
- Στούς χώρους τών κελλιών (όπου ύπάρχουν λουτρά) στό μαγειρείο καί τό κτίριο wc, τοποθετήθηκαν ήδη οί άπαραίτητες άποχετευτικές έγκαταστάσεις, κάτω άπό τό έπίπεδο τών έδαφοπλακών
- Στά κτίρια 2γ (Ήγουμενεϊο) καί 3 (Μαγειρείο) κατασκευάσθηκαν οί παραμένοντες ξυλότυποι, πού

ὑποδέχτηκαν τίς πλάκες ἐπικάλυψης τῶν χώρων αὐτῶν, ἀπό ὀπλισμένο σκυρόδεμα • Οἱ πλάκες αὐτές διαθέτουν περιμετρικές ἀνεστραμμένες δοκούς, γιά τήν συγκράτηση τῶν μονώσεων ἀπό ἀσφαλτόπανο τῶν ἀντίστοιχων δωματίων • Ἔχει γίνει ἡ τοποθέτηση τῶν σωληνώσεων καί τῶν ἀντίστοιχων καλωδιώσεων καί τῶν κουτιῶν τῶν ἠλεκτρικῶν πινάκων στά κτίρια 2α, 2β, 2γ, 3, στό κτήριο wc καί τόν Ναό • Ἔχουν τοποθετηθεῖ οἱ ὑδρορροές καί τά στόμιά τους. Οἱ ὑδρορροές ἔχουν τοποθετηθεῖ χωνευτές στούς τοίχους, ὥστε νά μή δεσπόζουν στίς ὀψεις τῶν κτιρίων • Ἐπίσης ἔχουν τοποθετηθεῖ καί οἱ ἀπαραίτητες σωληνώσεις κλιματισμοῦ καί ὕδρευσης • Ἔχουν ὀλοκληρωθεῖ οἱ ἐργασίες ὀπτοπλινθοδομῶν • Ἔχουν ὀλοκληρωθεῖ οἱ ἐργασίες ἐπιχρισμάτων πλὴν τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ Ναοῦ πού εἶναι σέ ἐξέλιξη • Τοποθέτηση ψευτοκασωμάτων, ἀπό γαλβανισμένες μεταλλικές διατομές, γιά τήν ὑποδοχή τῶν ξύλινων κουφωμάτων • Διαμορφώσεις τῶν πώρινων πλαισιωμάτων • Εἶναι σέ ἐξέλιξη καί σύντομα ἀποπερατώνονται οἱ ἐργασίες σκυροδέματος στήν περιοχή τῶν βαθμίδων καί κερκίδων • Σέ ὅ,τι ἀφορᾷ τό βόλτο τοῦ Ναοῦ, ἔγινε προσεκτική ἀπομάκρυνση τῶν στεγανωτικῶν

ἐπικαλύψεων, ἐνῶ ἀκολούθησε νέα στεγάνωση μέ τσιμεντοειδῆ ὑλικά • Ὁ δυτικός μανδρότοιχος ἀπέκτησε ἐνιαία στάθμη στέψης. Κατά μῆκος τοῦ βόρειου μανδροτοίχου πρὸς τὸ κοιμητήριον καθαιρέθηκε ἡ ὑφιστάμενη ζαρντινιέρα προκειμένου νὰ κατασκευασθεῖ νέα, σέ μεγαλύτερο μῆκος. Ὁ μανδρότοιχος ἀπέναντι ἀπὸ τὰ κελλιὰ, λόγω βλαβῶν πού εἶχε ὑποστεῖ, καθαιρέθηκε καί θά ἀνεγερθεῖ ἐκ νέου

Οἱ ἐργασίες πού ὑπολείπονται εἶναι:

Ὅλες οἱ ἐργασίες πού ἀφοροῦν τὸ κτήριο 5

- Μέρος τῶν σκυροδεμάτων τοῦ περιβάλλοντος χώρου • Θερμομόνωση δωματίων καί σκυρόδεμα προστασίας αὐτῆς • Τοποθέτηση ἐσωτερικῶν καί ἐξωτερικῶν ξύλινων θυρῶν καί παραθύρων • Ξύλινα ἐρμάρια, ραφιέρες καί κουζίνα • Συντήρηση καί ἐπανατοποθέτηση τοῦ Τέμπλου • Ἐπιστρώσεις δαπέδων μέ πάσης φύσεως ὑλικά • Μεταλλικές κατασκευές καί ἐργασίες σκίασης • Τοποθέτηση εἰδῶν ὑγιεινῆς, καθρεπτῶν καί πριζοδιακοπτικοῦ ὑλικοῦ • Χρωματισμοί • Φύτευση περιβάλλοντος χώρου • Ἐπισκευές καί ἐπιδιορθώσεις στό κτήριο τοῦ ὀστεοφυλάκιου • Καθαρισμός χώρων νεκροταφείου • Κατασκευή ἀποθήκης • Ἐπιπλώσεις, ἐξοπλισμός Ναοῦ καί κτισμάτων.

Ἅγιος Χαράλαμπος

Ὁ Ἱ. Ναός τοῦ Ἁγ. Χαράλαμπος ἀποτελεῖ τόν κεντρικό Ναό τοῦ Ποταμοῦ, τῆς πρωτεύουσας καί τοῦ λιμένος τῆς νήσου καί εἶναι κοιμητηριακός. Ὡς ἔτος ἱστορήσης τοῦ Τέμπλου τοῦ Ναοῦ ἀναγράφεται τό 1818, ἐνῶ οἱ δύο παλαιές Δεσποτικές Εἰκόνες τοῦ Ἁγ. Χαράλαμπος καί τῆς Θεοτόκου φέρουν χρονολογία 1817. Πρόκειται γιά μονόχωρο καμαροσκεπῆ Ναό, μέ εὐρύχωρο γυναικωνίτη, πού μᾶλλον προστέθηκε ἀργότερα. Ἡ κύρια εἴσοδος εἶναι ἡ νότια. Οἱ παραστάσεις καί τό ὑπέρθυρο εἶναι πώρινα μέ ὠραία διακόσμηση καί ἐγχάρακτο Σταυρό. Πώ-

ρινη διακόσμηση υπάρχει καί στό σφενδόνιο, τά παράθυρα καί τό κωδωνοστάσιο.

Τό Τέμπλο τοῦ Ναοῦ ἔχει 4 ζῶνες. Στά θωράκια οἱ τρεῖς Ἱεράρχες, τρεῖς Δεσποτικές Εἰκόνες πολύ καλῆς τέχνης, ἐνῶ τά ἀποστολικά μέ ἔτος ἀγιογράφησης 1818 εἶναι ἄλλου ἀγιογράφου. Τά λυπηρά καί ὁ Σταυρός ἀνήκαν στό παλαιό Τέμπλο. Ἡ Εἰκόνα-θύρα τοῦ Ἀρ-

χαγγέλου Μιχαήλ ἔχει ιδιαίτερη ἱστορική ἀξία, λόγω χρονολογίας καί ἐνεπίγραφης ἀναφορᾶς στήν ἐνετική ὀνομασία τῆς νήσου, ἥτοι «Τσιριγόττο»: «Γέγονεν ἡ παροῦσα εἰκὼν δαπάνη Γεωργίου Γαλάνη Κρητικοῦ ἐκ τῆς Ἐπαρχίας Κισσάμου τοῦ ποτέ Χατζῆ Δημήτρη υἱός καί ἀφιερῶθη εἰς τόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους ἐκ τῆς νήσου Μικρό Τζιριγότο εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ -αῶις» (1816).

Στόν Ναό φυλάσσονται ἐπίσης οἱ παλαιές Εἰκόνες τῆς Θεοτόκου ἑνθρονῆς, τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους ἑνθρονου καί τῆς Ζωοδ. Πηγῆς μέ ἔτος ἀγιογράφησης τό 1817. Στό Ναό ὑπάρχουν ἀρκετές φορητές Εἰκόνες ἀφιερῶματα κατοίκων τῆς νήσου. Μεταξύ τους ἀναφέρεται γιά τό σπάνιο τῆς θεματογραφίας ἡ Εἰκόνα τῶν Ἁγίων Ἑπτὰ Παίδων. Στό Ναό φυλάσσεται μεταξὺ ἄλλων καί μία μικρή παλαιά Εἰκόνα τοῦ Ἁγ. Σπυρίδωνος πού ἀρχικά εἶχε κλαπεῖ κατά τήν Κατοχή ἀπό ἓνα Γερμανό στρατιώτη. Μετά ἀπό λίγα χρόνια, ὅμως, ὁ ἀφαιρέσας τήν Εἰκόνα, τήν ἀπέστειλε ταχυδρομικῶς στό νησί μαζί μέ 100 γερμανικά μάρκα, ὑποδηλῶν ὅτι ἀπό τή στιγμή τῆς κλοπῆς πλεῖστα δεινά τόν βρῆκαν στήν ἀλλοδαπή. Ἐπίσης, ἀξιο λόγου εἶναι τό ὠραιότατο παλαιό ἀσημένιο Εὐαγγέλιο μέ χρο-

νολογία 1811, αλλά και όρισμένα παλαιά κεραμικά σκεύη, όπως ή πήλινη κολυμβήθρα.

Στό Ίστορικό Ἀρχεῖο Κυθήρων φυλάσσονται τρία ληξιαρχικά βιβλία τοῦ ἐν λόγῳ Ναοῦ μέ στοιχεῖα 110/α, 110/β καί 110/γ τῶν ἐτῶν 1816 ἕως καί 1840, πού καταγράφουν πληθώρα Ἱερῶν Μυστηρίων.

Ἁγιος Γεώργιος

Ὁ Ἱερός Ναός τοῦ Ἀγ. Γεωργίου εὐρίσκεται ἀνάμεσα στούς οἰκισμούς Κατσανεβιανά καί Τσικαλαριανά, μέ ὠραιότατη θέα πρός τή νήσο Κρήτη. Ὁ Ἱ. Ναός πανηγυρίζει στίς 23 Ἀπριλίου καί στίς 3 Νοεμβρίου. Τό Τέμπλο του φέρει χρονολογία ἱστώρησης 1885 καί ἀναφέρει: «ἔργον Ν. Κασιμάτη, Κυθηρέου ζωγράφου». Στό θριγκό ὑπάρχουν δύο ζῶνες, τά ἀποστολικά ἐκ τοῦ παλαιοῦ Τέμπλου τοῦ Ναοῦ καί μία σειρά μέ τούς Προφῆτες καί τό Ἅγιο Μανδήλιο, παράσταση ἀρκετά σπάνια. Οἱ δύο παλαιές Δεσποτικές Εἰκόνες τοῦ Ἀγ. Γεωργίου καί τῆς Θεοτόκου ἀνάγονται στά τέλη τοῦ 18ου αἰῶνα καί πρέπει νά ἀποτελοῦσαν στοιχεῖα τοῦ παλαιοῦ Τέμπλου τοῦ Ναοῦ. Ἐντύπωση προκαλοῦν οἱ ὠραιότατες ἀσημένιες Εἰκόνες τοῦ

σημερινού Τέμπλου. Στήν Εικόνα τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Θεοτόκου ὑπάρχει ἐνεπίγραφη πλάκα πού ἀναφέρει ὅτι ἡ ἀσημένια ἐπένδυση ἔγινε μέ δαπάνη τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἀντικυθήρων τό ἔτος 1933. Ἡ ἐργασία ἔγινε στό ἐργαστήριό τοῦ Α. Στόλη «ἐν Πειραιεῖ 1933». Ὡς ἀξιο θαυμασμοῦ εἶναι τό γεγονός ὅτι συγκεντρώθηκαν τόσα χρήματα γιά τήν κατασκευή δύο μεγάλων Δεσποτικῶν ἀσημένιων Εἰκόνων, σέ μία περίοδο οἰκονομικά δύσκολη (μετά τό κράχ τοῦ 1929 καί λίγο πρίν τό ξέσπασμα τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου) καί σέ ἕναν τόπο πού κατοικοῦνταν στήν πλειοψηφία τοῦ ἀπό ἀγρότες καί κτηνοτρόφους.

Στόν Ἱ. Ναό ἀνήκει ἐπίσης παλαιότατο Ἱερό Εὐαγγέλιο, δερματόδετο, μέ ἀναγραφόμενη

χρονολογία αψιθ (1719) (παρά Νικολάω Γλυκεῖ τῷ ἔξ Ἰωαννίνων ἐν ἔτει ἀπό τῆς ἐνσάρχου οἰκονομίας αψιθ).

Ἅγιος Νικόλαος

Ὁ Ναός τοῦ Ἁγ. Νικολάου δεσπόζει στήν εἴσοδο τοῦ λιμένα καί ὄρμου τοῦ Ποταμοῦ, πάνω στό βράχο. Πρόκειται γιά ἕναν ἀπό τοὺς πρῶτους Ναούς πού οἱ ἔποικοι ἔχτισαν ἐρχόμενοι ἀπό τήν Κρήτη, στά τέλη τοῦ 18ου αἰῶνα, ἴσως καί νωρίτερα. Εἶναι ἐμφανές ὅτι ὁ Ναός κτίσθηκε σέ δύο φάσεις. Διατηροῦνται οἱ παλαιές Εἰκόνες τοῦ Τέμπλου, καθῶς καί μία παλαιότατη Εἰκόνα τοῦ Ἁγ. Νικολάου ἐνθρόνου, πού ἔχει ὑποστεῖ ὁμως ἀρκετές φθορές καί δέ

διακρίνεται καθόλου τό πρόσωπο τοῦ Ἁγίου. Ἀπό τό 2009 ὁ Ναός καθιερώθηκε νά πανηγυρίζει (ἐκτός ἀπό τήν 6η Δεκεμβρίου) καί στίς 20 Μαΐου, ἥτοι στήν ἀνάμνηση τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ἁγίου, μέ τήν παρουσία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Σεραφεῖμ. Στό Ἱστορικό Ἀρχεῖο Κυθήρων φυλάσσεται τό ὑπό στοιχεῖα 112/α ληξιαρχικό βιβλίο τοῦ Ναοῦ μέ χρονολογία 1814-1815.

Ἅγιος Κωνσταντῖνος καί Ἑλένη

Ὁ Ἱ. Ναός τῶν Ἀγ. Κωνσταντίνου καί Ἑλένης βρίσκεται στόν οἰκισμό Πατεριανά. Ὁ Ἱ. Ναός πανηγυρίζει, ἐκτός ἀπό τίς 21 Μαΐου, κατ' ἔθος καί τήν 6η Αὐγούστου στή Μεταμόρ-

φωση τοῦ Σωτῆρος. Ὁ λόγος τῆς πανηγύρεως τῆς Μεταμορφώσεως ἴσως νά σχετίζεται μέ τό γεγονός ὅτι πέριξ τοῦ Ναοῦ ὑπῆρχε πληθώρα ἀμπελοκαλλιιεργειῶν (ὁ καρπός τῆς ἀμπέλου εὐλογεῖται στίς 6 Αὐγούστου ἀπό τήν Ἐκκλησία). Στό Ἱστορικό Ἀρχεῖο Κυθήρων φυλάσσεται τό ὑπό στοιχεῖα 113/α ληξιαρχικό βιβλίο τοῦ Ναοῦ μέ χρονολογία 1811. Στήν πρώτη σελίδα ἀναγράφονται τά ἑξῆς: «1811, μηνός Ἰουλίου-27: Ἀνεκαινίσθη ὁ Θεῖος καί Ἱερός Ναός τῶν Ἀγίων Ἐνδόξων Θεοστέπτων Βασιλέων καί Ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης διά δαπάνης, ἐξόδου, κόπου καί μόχθου τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ Γεωργίου, Νικηφόρου καί Ἰακώ-

βου Πατεράκη, ἀδελφῶν κατὰ σάρκα, υἱῶν τοῦ ποτέ Νικόλα τοῦ Κωνσταντίνου ??? ποτέ, εἰς μνημόσυνον αὐτῶν». Δυστυχῶς τό παλαιό Τέμπλο τοῦ Ναοῦ δέν διασώζεται. Διασώζεται μόνον ἡ σειρά μέ τά ᾽Αποστολικά, ἡ μεγάλη Δεσποτική Εἰκόνα τῶν ᾽Αγίων Κωνσταντίνου καί ᾽Ελένης καί ἡ φορητή Εἰκόνα τοῦ ᾽Αγ. Νικήτα.

Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου ᾽Αγιος Διονύσιος

᾽Ο Ναός εἶναι δίκλιτος, μέ ἐσωτερικῶς ἐπικοινωνοῦντα Ἱερὰ Βήματα, τό ἕνα ἀφιερωμένο στά Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου καί τό ἄλλο στόν ᾽Αγιο Διονύσιο Ζακύνθου. Ἡ τιμή τοῦ ᾽Αγ. Διονυσίου στά Ἀντικύθηρα πρέπει νά σχετίζεται μέ τήν πολυετῆ πρακτική τῶν ᾽Αγγλων νά

ἐξορίζουν στό νησί
τούς ριζοσπάστες
τῶν ὑπολοίπων Ἑ-
πανήσων πού μά-
χονταν γιά τήν Ἑ-
νωση μέ τήν Ἑλλά-
δα. Πολλοί ἐξ
αὐτῶν ἴσως νά ἔφε-
ραν στό νησί τίς
θρησκευτικές του

παραδόσεις καί τή λατρεία τῶν Ἀγίων τοῦ τό-
που τους. Βρίσκεται στίς παρυφές τοῦ οἰκι-
σμοῦ τοῦ Ποταμοῦ καί ἔχει ωραιότατη θέα σέ

ὄλον τόν ὄρμον καί τό λιμάνι. Πανηγυρίζει σέ ὅλες τίς Θεομητορικές ἑορτές, καθὼς καί στίς 17 Δεκεμβρίου. Τά δύο Τέμπλα διασώζουν ὠραιότατες Δεσποτικές Εἰκόνες, μέ ἀξιολογότερη ἐκείνην τῆς Δεήσεως στό Τέμπλο τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, Κρητικῆς Σχολῆς, ἡ ὁποία ἀνάγεται στόν 16ο αἰῶνα καί ἐνδεχομένως ἀποτελεῖ τήν παλαιότερη Εἰκόνα στό νησί. Ἐξ ὧσων διακρίνονται στό κάτω μέρος τῆς Εἰκόνας, αὕτη πρέπει νά ἔχει κατασκευαστεῖ κατά τό ἔτος ΑΧΝΖ, ἤτοι τό 1657. Στό Ἱστορικό Ἀρχεῖο Κυθήρων φυλάσσεται τό ὑπό στοιχεῖα 111/α ληξιαρχικό βιβλίο τοῦ ἐν λόγῳ Ἱ. Ναοῦ τῶν ἐτῶν 1811-1814.

Προφήτης Ἡλίας

Ὁ Ἱερός Ναός τοῦ Προφήτη Ἡλία βρίσκεται στό βουνό, πάνω ἀπό τόν οἰκισμό Γαλιανιά, μέ ὑπέροχη θέα κυρίως πρὸς τοὺς οἰκισμοὺς Κατσανεβιανὰ καί Τσικαλαριανὰ καί τή νῆσο Κρήτη. Ὑπερθεν τῆς εἰσόδου τοῦ Ναοῦ ὑπάρχει ἀναγεγραμμένη ἡ χρονολογία ἀνέγερσής του, 1901. Παλαιοὶ κάτοικοι τῆς νήσου διηγοῦνταν τήν ἡμέρα τῶν ἐγκαινίων τοῦ Ναοῦ, τὰ ὁποῖα εἶχε τελέσει στίς 3 Σεπτεμβρίου 1923 ὁ

μακαριστός Μητροπολίτης Κυθήρων και Ἀντικυθήρων κυρός Δωρόθεος, μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος, τήν ὑπογραφή τοῦ ὁποίου φέρει και τό Ἀντιμήνσιον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Ἀξιόλογες εἶναι οἱ Δεσποτικές Εἰκόνες τοῦ Ναοῦ, πού ἔχουν φιλοτεχνηθεῖ στήν ἀδελφότητα τῶν Ἀβραμιαίων στό Ἅγιον Ὄρος κατά τό μεσοπόλεμο και εἶναι ἀναγεννησιακῆς τεχνοτροπίας.

**Ἁγ. Ραφαήλ, Νικόλαος και Εἰρήνη
και Ὁσιος Ἀθανάσιος Ἀθωνίτης**

Ὁ νεώτερος Ἱ. Ναός τῆς νήσου, ἀνηγέρθη στήν περιοχὴ τῶν Χαρχαλιανῶν (Καμαρέλα)

ὑπό τοῦ κ. Ἰωάννη Τζινάκου, στή μνήμη τῆς συζύγου του Εἰρήνης († 2009). Ὁ Ναός ἐγκαινιάσθηκε στίς 18 Αὐγούστου 2011 ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων κ. Σεραφεῖμ καί ἀφιερώθηκε ἐπ' ὀνόματι τῶν νεοφανῶν Ἁγίων Ραφαήλ, Νικολάου καί Εἰρήνης τῶν ἐν Θερμῇ τῆς Λέσβου ἀθλησάντων καί τοῦ Ὁσίου Πατρός ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022

1	Σ	† ΠΕΡΙΤΟΜΗ Ι. ΧΡΙΣΤΟΥ, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου
2	Κ	† ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ, Σιλβέστρου Ρώμης, Σεραφεῖμ Σάρωφ
3	Δ	Μαλαχίου τοῦ Προφήτου, Γορδίου Μάρτ., Θωμαΐδος Μ. ἐκ Λέσβου
4	Τ	Σύναξις τῶν 70 Ἀποστόλων, Θεοκτίστου Μάρτυρος
5	Τ	Θεοπέμπτου, Θεωνᾶ, Συγκλητικῆς Ὁσίων
6	Π	† ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Π	† Ἡ Σύναξις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ
8	Σ	Γεωργίου Χοζεβίτου, Δομνίκης, Κύρου, Παρθένας
9	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ, Πολυεύκτου Μ., Εὐστρατίου Ὁσίου
10	Δ	† Γρηγορίου Νύσσης, Δομετιανοῦ, Μαρκιανοῦ
11	Τ	† Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου, Ἀγαπίου ὁσίου
12	Τ	Τατιανῆς, Εὐθασίας, Μερτίου καὶ Πέτρου μαρτύρων
13	Π	Ἑρμούλου, Στρατονίκου Μ., Μαξίμου Καυσοκαλυβίτου
14	Π	Ἀγνῆς Μάρτυρος, Τῶν ἐν Σινᾷ ἀναιρεθέντων Ἀββάδων
15	Σ	Παύλου τοῦ Θηβαίου, Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου
16	Κ	† ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ, Προσκύνησις ἀλύσεως Ἀπ. Πέτρου
17	Δ	† Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου, Γεωργίου ἐν Ἰωαννίνοις
18	Τ	† Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου Πατρ. Ἀλεξανδρείας
19	Τ	† Μάρκου Εὐγενικοῦ, Μακαρίου Αἰγ., Ἀρσενίου Κερκύρας
20	Π	† Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου, Ζαχαρίου Ἄρτης
21	Π	Μαξίμου Ὁμολογητοῦ, Νεοφύτου, Εὐγενίου Μάρτυρος
22	Σ	† Τιμοθέου Ἀποστόλου, Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου
23	Κ	† ΙΔ΄ ΛΟΥΚΑ (ΤΥΦΛΟΥ), Κλήμεντος, Ἀγαθαγγέλου
24	Δ	Ξένης Ὁσίας, Νεοφύτου Ἐγκλείστου, Βαβύλα Ἱερομ.
25	Τ	† Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Αὐξεντίου Νεομάρτυρος
26	Τ	Ξενοφώντος Ὁσ., Συμεών Ὁσ. τοῦ Παλαιοῦ, Κλήμεντος
27	Π	† Ἀνακομιδὴ λειψάνων Ἰωάννου Χρυσοστόμου
28	Π	Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, Παλλαδίου καὶ Ἰακώβου Ὁσίων
29	Σ	† Ἀνακομιδὴ λειψάνων Ἰγνατίου Θεοφόρου
30	Κ	† ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ, Εὐρεσις Εἰκόνης Εὐαγγ. Τήνου
31	Δ	Κύρου καὶ Ἰωάννου Ἀναργύρων, Ἀρσενίου Ὁσ. τοῦ ἐν Πάρῳ

«Ἀγίων πανάρετοι ἀριστεῖς, Γρηγόριε Νόννα καὶ Καισάριε ἱερέ, σύν τῷ Γρηγορίῳ, τῷ πάνυ Θεολόγῳ, καὶ θείᾳ Γοργονίᾳ, κόσμον φρουρήσατε».
† ΚΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2022

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Κολ. β' 8-12	Λουκ. β' 20-21, 40-52	Περιτομή τοῦ Χριστοῦ
2	Β' Τιμ. δ' 5-8	Μάρκ. α' 1-8	γ' / ΣΤ'
6	Τίτ. β' 11-14, γ' 4-7	Ματθ. γ' 13-17	Τὰ Ἅγια Θεοφάνεια
9	Ἐφεσ. δ' 7-13	Ματθ. δ' 12-17	δ' / Ζ'
16	Κολ. γ' 4-11	Λουκ. ιζ' 12-19	πλ. α' / Η'
23	Α' Τιμ. α' 15-17	Λουκ. ιη' 35-43	πλ. β' / Θ'
30	Ἑβρ. ιγ' 7-16	Ματθ. ε' 14-19	βαρύς / Ι'

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

1	Τ	Τρύφωνος Μάρτυρος, Περπετούας, Ἀναστασίου Νεομάρτ.
2	Τ	† Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
3	Π	Συμεών Θεοδόχου, Ἀννης, Τριῶν Σπεταιωτῶν Μαρτύρων
4	Π	Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου, Νικολάου Ὁμολογητοῦ
5	Σ	Ἀγάθης Μάρτυρος, Θεοδοσίου ἐν Σκοπέλῳ
6	Κ	† ΙΖ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ (ΧΑΝΑΝΑΙΑΣ), Φωτίου Πατρ. ΚΠόλεως
7	Δ	Παρθενίου Λαμπάκου, Λουκᾶ Ὁσίου ἐν Στειρίῳ
8	Τ	Ζαχαρίου Προφήτου, Θεοδώρου Στρατηλάτου
9	Τ	Νικηφόρου Μάρτυρος, Παγκρατίου Ταυρομενίας
10	Π	† Χαραλάμπους Ἱερομ., Ἀναστασίου, Ζήνωνος
11	Π	† Βλασίου Ἱερομάρτυρος, Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης
12	Σ	Μελετίου Ἀντιοχείας, Ἀντωνίου Κωνσταντινουπόλεως
13	Κ	† ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ (ἀρχὴ Τριωδίου), Ἀκύλα καὶ Πρισκίλλης
14	Δ	Αὐξεντίου, Μάρωνος Ὁσίου, Γεωργίου Μυτιλήνης
15	Τ	Ὀνησίμου Ἀπ., Εὐσεβίου Ὁσίου, Ἀνθίμου ἐν Χίῳ
16	Τ	Παμφίλου μάρτυρος, Φλαβιανοῦ Κωνσταντινουπόλεως
17	Π	† Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος, Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας
18	Π	Λέοντος πάπα Ρώμης, Ἀγαπητοῦ Ὁμολογητοῦ
19	Σ	† Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας, Φιλήμονος καὶ Ἀπφίας Ἀπ.
20	Κ	† (ΑΣΩΤΟΥ) ΙΖ' ΛΟΥΚΑ, Λέοντος Ἐπισκόπου Κατάνης
21	Δ	Τιμοθέου ἐν Συμβόλοις, Εὐσταθίου Ἀντιοχείας
22	Τ	Τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου Μαρτύρων, Θαλασσίου Ὁσίου
23	Τ	† Πολυκάρπου Σμύρνης, Γοργονίας Ὁσίας, Δαμιανοῦ
24	Π	† Α' καὶ Β' εὗρεςις Τιμίας Κεφαλῆς Ἰωάννου Προδρόμου
25	Π	Ταρασίου Πατρ. ΚΠόλεως, Ρηγίνου Ἐπισκ. Σκοπέλου
26	Σ	† Ψυχασάβατον, Φωτεινῆς Σαμαρείτιδος, Πορφυρίου
27	Κ	† ΑΠΟΚΡΕΩ, Προκοπίου Δεκαπολίτου, Γελασίου
28	Δ	Βασιλείου Ὁμολ., Κυράνης τῆς ἐν Θεσ/νίκῃ, Κασσιανοῦ Ὁσ.

«Ἡλίου τῆς δόξης τοῦ νοητοῦ, τῆς Δικαιοσύνης, ἀπαστράψαντος τοῖς ἐν γῇ, τοῦ πάντων Δεσπότης, Κυρίου καὶ Σωτῆρος, Μήτηρ ὑπάρχεις ὄντως, ἡ Παμμακάριστος».

† ΚΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2022

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἑβρ. ζ' 7-17	Λουκ. β' 22-40	Ὑπαπαντή τοῦ Σωτῆρος
6	Β' Κορ. στ' 16 - ζ' 1	Ματθ. ιε' 21-28	πλ. δ' / ΙΑ'
10	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰωάν. ιε' 17-ιστ' 2	Χαραλάμπους Ἱερομ.
13	Β' Τιμ. γ' 10-15	Λουκ. ιη' 10-14	α' / Α'
20	Α' Κορ. στ' 12-20	Λουκ. ιε' 11-32	β' / Β'
27	Α' Κορ. η' 8-θ' 2	Ματθ. κε' 31-46	γ' / Γ'

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα (τοῦ Ἱ. Ναοῦ) τοῦ Ἀλίου

ΜΑΡΤΙΟΣ 2022

1	Τ	Εὐδοκίας Ὁσιομ., Παρασκευᾶ Νεομ. Τραπεζ., Μαρκέλλου
2	Τ	Νικολάου Πλανᾶ, Ἡσυχίου καὶ Εὐθαλίας Μαρτύρων
3	Π	Εὐτροφίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου Μαρτύρων
4	Π	Γερασίμου τοῦ Ἰορδανίτου, Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς
5	Σ	Κόνωνος Ὁσιομάρτυρος, Ἀρχελάου, Εὐλαμπίου
6	Κ	† ΤΥΡΙΝΗΣ , Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 Μ., Εὐρεσις Τιμίου Σταυροῦ
7	Δ	† ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ , Εὐγενίου, Λαυρεντίου Ὁσίων
8	Τ	Θεοφυλάκτου Νικομηδείας, Ἑρμοῦ Ἀποστόλου
9	Τ	† Ἀγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων , Καισαρίου θαυμ.
10	Π	Ἀναστασίας Πατρικίας, Κοδράτου ἐν Κορίνθῳ
11	Π	† Α΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Σωφρονίου Ἱεροσολύμων
12	Σ	† Θαῦμα κολλύβων Ἀγ. Θεοδώρου , Συμεὼν Νέου Θεολόγου
13	Κ	† Α΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ὁρθοδοξίας) , Νικηφόρου ΚΠόλεως, Πουπλίου
14	Δ	Βενεδίκτου Ὁσ., Εὐσχήμονος Ἐπισκόπου Λαμπάκου
15	Τ	Ἀγαπίου Μάρτ., Ἀριστοβούλου Ἀποστ., Μανουὴλ Νεομάρτ.
16	Τ	Σαββίνου, Ρωμανοῦ Μάρτυρος, Χριστοδούλου ἐν Πάτμῳ
17	Π	† Ἀλεξίου ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ , Θεοστηρίκου Ὁμ., Παύλου Ὁσ.
18	Π	† Β΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, Τροφίμου
19	Σ	Χρυσάνθου καὶ Δαρείας Μάρτ., Δημητρίου Τορναρᾶ Νεομ.
20	Κ	† Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Γρηγορίου Παλαμᾶ) , Τῶν ἐν Ἀγ. Σάββα ἀναιρεθέντων
21	Δ	Ἰακώβου Ὁμολογ., Μαυρουδῆ, Σάββα τοῦ ἐν Καλύμνῳ
22	Τ	Καλλινίκης Μάρτυρος, Βασιλείου ἐπισκόπου Ἀγκύρας
23	Τ	Νίκωνος Ὁσίου καὶ 199 Μαρτύρων, Λουκᾶ Κορίνθου
24	Π	Ἀρτέμονος, Ζαχαρίου, Παρθενίου Κωνσταντινουπόλεως
25	Π	† ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (Ἑθν. ἑορτή), Γ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ
26	Σ	Σύναξις Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, Τῶν ἐν Γοτθίᾳ 26 Μαρτύρων
27	Κ	† Γ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Σταυροπροσκυνήσεως) , Ματρώνης, Λυδίας
28	Δ	Ἰλαρίωνος Ὁσίου, Ἡρωδίωνος ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων
29	Τ	Μάρκου Ἐπισκ. Ἀρεθουσίων, Ἰωνᾶ καὶ Βαραχησίου Μάρτ.
30	Τ	Ἰωάννου Ὁσ. τῆς Κλίμακος, Ζαχαρίου, Εὐβούλης Μάρτ.
31	Π	Υπατίου Ἐπισκόπου Γαγγρῶν, Ἀκακίου Ὁμολογητοῦ

«ὦ Μητὲρ τοῦ Λόγου καὶ Λυτρωτοῦ, σὴν χάριν αἰτοῦμεν, ἐκ καρδίας τε καὶ ψυχῆς, μετανοίαν δοῦναι, σοῖς δούλοις ἀναξίοις, οἰνοποσίας πάθους, σύ ἀπαλλάττουσα». † ΚΣ

ΜΑΡΤΙΟΥ 2022

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Ρωμ. ιγ' 11- ιδ' 4	Ματθ. στ' 14-21	δ' / Δ'
13	Ἑβρ. ια' 24-26, 32-40	Ἰωάν. α' 44-52	πλ. α' / Ε'
20	Ἑβρ. α' 10 - β' 3	Μάρκ. β' 1-12	πλ. β' / ΣΤ'
25	Ἑβρ. β' 11-18	Λουκ. α' 24-38	Εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου βαρύς / Ζ'
27	Ἑβρ. δ' 14- ε' 6	Μάρκ. η' 34- θ' 1	

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2022

1	Π	† Δ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ, Ὁσίας Μαρίας Αἰγυπτίας, Μακαρίου Ὁσ. Ὁμολ.
2	Σ	Τίτου ὁσ., Θεοδώρας Παρθενομ., Αἰδεσίου καί Ἀμφιανού Μαρτ.
3	Κ	† Δ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ἰωάννου τῆς Κλίμακος), Ἐλπιδοφόρου Μ.
4	Δ	Ζωσιμᾶ Ὁσίου, Γεωργίου τοῦ ἐν Μαλεῶ, Νικήτα ἐν Σέρραις
5	Τ	Νικηφόρου Μ., Διοδώρου Μ., Θεοδώρας Θεσ/νίκης
6	Τ	† Ο ΜΕΓΑΣ ΚΑΝΩΝ, Εὐτυχίου ΚΠόλεως, Πλατωνίδος Ὁσ.
7	Π	Καλλιοπίου καί Ἀκυλίνης Μαρτύρων, Σάββα τοῦ ἐν Καλύμνῳ
8	Π	† ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ, Ἡρωδίωνος, Ρούφου, Ἑρμοῦ
9	Σ	Εὐψυχίου Μάρτ., Βαδίου Ὁσιομ. σύν 7 μαθητῶν
10	Κ	† Ε΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας), Γρηγορίου Ε΄ ΚΠόλεως
11	Δ	Ἀντίπα Περγάμου, Τρυφαίνης Ὁσ. ἐν Κυζίκῳ, Ματρώνης Ὁσ.
12	Τ	Ἀνθούσης Ὁσίας, Παρίου Ὁμ., Ἀκακίου Καυσοκαλυβίτου
13	Τ	Μαρτίνου Ἐπ. Ρώμης, Θεοδοσίου καί Ζωίλου μάρτυρος
14	Π	Ἀριστάρχου, Πούδη, Τροφίμου ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων
15	Π	Λεωνίδου Ἐπισκόπου Ἀθηνῶν, Κρήσκεντος Μάρτ.
16	Σ	† Τοῦ Λαζάρου, Ἀγάπης, Εἰρήνης, Χιονίας Μαρτύρων
17	Κ	† ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ, Συμεών Ἐπ., Περσίδος, Μακαρίου Κορίνθου
18	Δ	† Μεγάλη Δευτέρα, Ἰωσήφ Παγκάλου, Κυρίλλου ΚΠόλεως
19	Τ	† Μεγάλη Τρίτη, Τῶν δέκα Παρθένων, Παφνουτίου Ἱερομ.
20	Τ	† Μεγάλη Τετάρτη, Τῆς ἀλειψάσης τόν Κύριον πόρνης γυναικός
21	Π	† Μεγάλη Πέμπτη, Ὁ Μυστικός Δεῖπνος, Ἰανουαρίου Ἱερομ.
22	Π	† Μεγάλη Παρασκευή, Τά Ἅγια Πάθη τοῦ Κυρίου, Ναθαναήλ Ἀπ.
23	Σ	† Μέγα Σάββατον, Ἡ εἰς Ἄδου Κάθοδος τοῦ Κυρίου
24	Κ	† ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ, Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ
25	Δ	† Γεωργίου Μεγαλομάρτυρος, Μάρκου Εὐαγγελιστοῦ
26	Τ	† Ραφαήλ, Νικολάου καί Εἰρήνης Μ., Βασιλέως Ἀμασείας
27	Τ	Συμεών Ἐπισκ. Ἱεροσολύμων, Ἰωάννου Ὁσ. Ὁμολογητοῦ
28	Π	Μέμνονος θαυμ., Τῶν ἐν Κυζίκῳ ἐννέα Μαρτύρων
29	Π	† Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, Ἰάσονος καί Σωσιπάτρου Ἀπ.
30	Σ	Ἰακώβου Ἀποστόλου, Κλήμεντος Ὁσίου, Ἀργυρῆς Νεομ.

**«Ἐκ νεκρῶν ἰδοῦσα τόν σόν Υἱόν, Ἄχραντε
Παρθένε, Ἀναστάντα θεοπρεπῶς, χαρᾶς
ἀνεκφράστου, ἡ κτίσις ἐπληροῦτο, Αὐτόν δο-
ξολογοῦσα, καί Σέ γεραίρουσα».**

ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2022

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
3	Ἑβρ. στ' 13-20	Μάρκ. θ' 17-31	πλ. δ' / Η'
10	Ἑβρ. θ' 11-14	Μάρκ. ι' 32-45	α' / Θ'
16	Ἑβρ. ιβ' 28-ιγ' 8	Ἰωάν. ια' 1-45	Τοῦ Λαζάρου
17	Φιλιπ. δ' 4-9	Ἰωάν. ιβ' 1-18	Τῶν Βαίων
24	Πράξ. α' 1-8	Ἰωάν. α' 1-17	Ἁγίου Πάσχα
25	Πράξ. ιβ' 1-11	Ἰωάν. α' 18-28	Ἁγ. Γεωργίου
29	Πράξ. γ' 1-8	Ἰωάν. β' 12-22	Ζωοδόχου Πηγῆς

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

ΜΑΪΟΣ 2022

1	Κ	† ΤΟΥ ΘΩΜΑ , Ἱερεμίου Προφήτου, Εὐθυμίου ἐκ Δημητσάνης
2	Δ	Ἀνακ. λειψ. Μεγ. Ἀθανασίου, Ματρώνης Ρωσίδος
3	Τ	Τιμοθέου καὶ Μαύρας, Πέτρου Ἐπισκόπου Ἄργους
4	Τ	Νικηφόρου Ἀθωνίτου, Πελαγίας Μάρτ., Ἰλαρίου Ὁσ.
5	Π	† Εἰρήνης μεγαλομάρτυρος , Εὐθυμίου Μαδύτου
6	Π	Ἰώβ δικαίου, Σεραφεῖμ Ὁσίου ἐν ὄρει Δομβοῦς
7	Σ	Τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου Τιμίου Σταυροῦ, Ἀκακίου
8	Κ	† ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ , Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Ἀρσενίου Μεγ.
9	Δ	Χριστοφόρου μάρτ., Ἡσαΐου προφήτου, Νικολάου ἐν Βουναίοις
10	Τ	Σίμωνος Ἀπ. Ζηλωτοῦ, Λαυρεντίου Ὁσίου
11	Τ	Μωκίου, Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου ἱσαποστόλων
12	Π	ΟΣΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ , Ἐπιφανίου, Γερμανοῦ
13	Π	Γλυκερίας Μάρτυρος, Εὐθυμίου Ἰβήρων, Σεργίου Ὁμ.
14	Σ	Ἰσιδώρου ἐν Χίῳ, Θεράποντος Ἱερομάρτ., Λεοντίου
15	Κ	† ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ , Ἀχιλλίου Λαρίσης, Παχωμίου Ὁσ.
16	Δ	Θεοδώρου ἡγιασμένου, Νικολάου Μετσόβου
17	Τ	Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουνίας ἐκ τῶν 70, Ἀθανασίου Χριστ.
18	Τ	† ΜΕΣΟΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ , Πέτρου, Διονυσίου, Ἡρακλείου Μαρτ.
19	Π	Πατρικίου, Μενάνδρου καὶ Πολυαίνου Μαρτύρων
20	Π	Θαλλελαίου Μάρτυρος, Λυδίας τῆς Φιλιππησίας
21	Σ	† Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἱσαπ. , Βησσαρίωνος
22	Κ	† ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ , Βασιλίσκου Μάρτυρος
23	Δ	Μιχαὴλ Συνάδων, Συνεσίου Ἐπ., Μαρίας μυροφόρου
24	Τ	Συμεὼν Ὁσίου, Μελετίου Στρατηλάτου
25	Τ	† Γ' εὗρεσις τιμίας κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου
26	Π	Κάρπου καὶ Ἀλφαίου ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων
27	Π	Ἰωάννου τοῦ Ρώσου Ὁμολογητοῦ, Ἑλλαδίου Ἱερομάρτ.
28	Σ	Εὐτυχοῦς Ἐπ., Μελιτινῆς, Ἑλικωνίδος μ., Ἀνδρέου σαλοῦ
29	Κ	† ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ , Ἐπέτειος Ἀλώσεως ΚΠόλεως, Θεοδοσίας Μάρτ.
30	Δ	Ἰσαακίου ἡγουμ. Μονῆς Δαλμάτων, Βαρλαάμ Ὁσίου
31	Τ	Ἑρμείου Ἀποστόλου, τῶν ἐν Ἀσκάλωνι Μαρτύρων

«Θεόδωρον μέλψωμεν ἐκ ψυχῆς, Ὁσίων τό κλέος, καὶ Ἀγίων τήν καλλονήν, Κυθήρων Προστάτην, καὶ τῆς Κορώνης δόξαν, Μονεμβασίας στυλὸν, πιστῶν τό καύχημα». † ΚΣ

ΜΑΪΟΥ 2022

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Πράξ. ε' 12-20	Ἰωάν. κ' 19-31	- / Α'
8	Α' Ἰωάν. α' 1-7	Μάρκ. ιε' 43- ιστ' 8	β' / Δ'
15	Πράξ. θ' 32-42	Ἰωάν. ε' 1-15	γ' / Ε'
18	Πράξ. ιδ' 6-18	Ἰωάν. ζ' 14-30	Μεσοπεντηκοστῆς
22	Πράξ. ια' 19-30	Ἰωάν. δ' 5-42	δ' / Ζ'
29	Πράξ. ιστ' 16-34	Ἰωάν. θ' 1-38	πλ. α' / Η'

Ἡ Τιμία Κάρα τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

1	Τ	† ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ , Ίουστίνου φιλοσόφου Μ.
2	Π	† ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ , Νικηφόρου Πατρ. ΚΠόλεως, Κων/νου Νεομ.
3	Π	Λουκιλλιανού, Παύλης Μαρτύρων καί τῶν σύν αὐτοῖς 4 νηπίων
4	Σ	Μητροφάνους Πατρ. ΚΠόλεως, Μάρθας, Μαρίας
5	Κ	† ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ Α΄ ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ , Νικάνδρου Μάρτ.
6	Δ	Ίλαρίωνος Ὁσ., Ἀττάλου θαυματουργοῦ, Γελασίου Μάρτ.
7	Τ	Θεοδότου Ἀγκύρας, Ζηναΐδος Μάρτ., Παναγῇ Μπασιά
8	Τ	Ἀνακομιδῇ λειψ. Θεοδώρου Στρατηλάτου, Καλλιόπης Μ.
9	Π	† Κυρίλλου Ἀρχιεπ. Ἀλεξανδρείας , Ὁρέστου καί Ροδίωνος
10	Π	Ἀλεξάνδρου, Ἀντωνίνης Μ., Θεοφάνους, Πανσέμνης
11	Σ	† Ψυχασάββατον , Βαρθολομαίου καί Βαρνάβα Ἀπ., Λουκά Ἰατροῦ Ρώσου
12	Κ	† ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ , Ὀνουφρίου Ὁσίου, Πέτρου ἐν Ἀθῶ
13	Δ	† ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ , Ἀκυλίνης Μάρτ., Διοδώρου Μάρτ.
14	Τ	Ἐλισσαίου προφ., Μεθοδίου ΚΠόλεως, Ίουστίνου Πόποβιτς
15	Τ	† Ἰερωνύμου Ὁσ. , Ἀμώς Προφ., Ἀχαΐκοῦ καί Στεφανά Ἀπ.
16	Π	Τύχωνος Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος Κύπρου
17	Π	Ἰσαύρου Διακ., Μανουήλ, Σαβέλ, Ἰσμαήλ Μαρτύρων
18	Σ	Λεοντίου Αἰγίνης, Ὑπατίου, Θεοδούλου, Αἰθερίου
19	Κ	† ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ , Ἰούδα Ἀδελφοθέου, Παΐσιου Ὁσ.
20	Δ	Μεθοδίου Ἐπισκ. Πατάρων, Νικολάου Καβάσιλα
21	Τ	Ἀφροδισίου Μάρτ., Ἰουλιανοῦ Μάρτ., Τερεντίου Ἱερομάρτ.
22	Τ	Εὐσεβίου Ἐπισκόπου Σαμοσάτων, Ζήνωνος
23	Π	Ἀριστοκλέους Μάρτ., Δημητρίου καί Ἀθανασίου Μαρτ.
24	Π	† Γενέθλιον Τιμ. Προδρόμου , Ἀθανασίου Ὁσ. Παρίου
25	Σ	Φεβρωνίας, Ὁρεντίου, Γεωργίου καί Προκοπίου
26	Κ	† Β΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Δαβίδ Ὁσίου ἐν Θεσσαλονίκῃ
27	Δ	Σαμψὼν ξενοδόχου, Ἰωάννας καί Μαρίας μυροφόρων
28	Τ	Ἀνακομιδῇ λειψάνων Κύρου καί Ἰωάννου Ἀναργύρων
29	Τ	† Πέτρου καί Παύλου τῶν Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων
30	Π	† Σύναξις τῶν Ἀγίων Ἐνδόξων 12 Ἀποστόλων

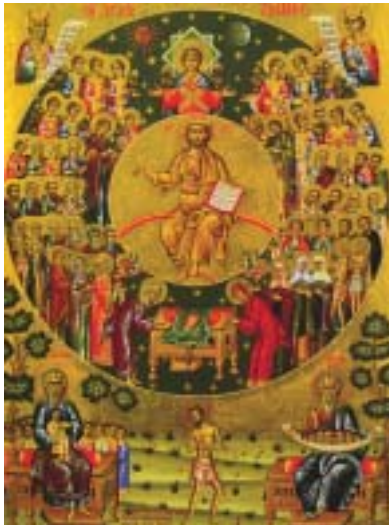
**«Πάντων τῶν Ἀγίων θεῖον χορόν, Προφητῶν
Δικαίων, Ἀποστόλων Ἱεραρχῶν, Μαρτύρων
Ὁσίων, ἀνδρῶν τε καί γυναικῶν, ἀπάσης
οἰκουμένης, ὕμνοις γεραίρομεν».**

† ΚΣ

ΙΟΥΝΙΟΥ 2022

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Πράξ. α' 1-12	Λουκ. κδ' 36-53	Τῆς Ἀναλήψεως
5	Πράξ. κ' 16-18, 28-36	Ἰωάν. ιζ' 1-13	πλ. β' / Γ'
12	Πράξ. β' 1-11	Ἰωάν. ζ' 37-52, η' 12	Τῆς Πεντηκοστῆς
13	Ἐφεσ. ε' 8-19	Ματθ. ιη' 10-20	Ἀγίου Πνεύματος
19	Ἐβρ. ια' 33 - ιβ' 2	Ματθ. ι' 32-33, 37-38, ιθ' 27-30	πλ. δ' / Α'
24	Ρωμ. ιγ' 11- ιδ' 4	Λουκ. α' 1-25, 57-68, 76,80	Γενέθλιον Προδρόμου
26	Ρωμ. β' 10-16	Ματθ. δ' 18-23	α' / Β'
29	Β' Κορ. ια' 21-ιβ' 9	Ματθ. ιστ' 13-19	Πέτρου καί Παύλου
30	Α' Κορ. δ' 9-16	Ματθ. θ' 36, ι' 1-8	Ἀγίων Ἀποστόλων

ΙΟΥΛΙΟΣ 2022

1	Π	† Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ τῶν Ἀναργύρων
2	Σ	† Κατάθεσις τιμίας Ἐσθήτος τῆς Θεοτόκου, Λάμπρου Νεομ.
3	Κ	† Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Ὑακίνθου καὶ Θεοδότῃς Μ., Γερασίου τοῦ νέου
4	Δ	Ἀνδρέου Κρήτης, Μιχαὴλ Χωνιάτη, Θεοδώρου Κυρήνης
5	Τ	† Ἀθανασίου τοῦ ἐν ᾿Αθῶ καὶ Λαμπαδοῦ Ὁσίων
6	Τ	Σισῶ μεγάλου, Φιλήμονος, Ὀνησίμου, Ἀρχίππου Ἀπ.
7	Π	† Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος, Θωμᾶ Μαλείνου
8	Π	† Προκοπίου μεγαλομάρτυρος, Θεοφίλου Ὁσίου
9	Σ	Παγκρατίου Ἱερομάρτυρος, Μιχαὴλ Πακνανᾶ νεομάρτ.
10	Κ	† Δ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Τῶν ἐν Νικοπόλει 45 Μαρτύρων
11	Δ	Εὐφημίας Μεγαλομ., Ὀλγας ἱσαποστ., Νεκταρίου Βρουύλων
12	Τ	Πρόκλου καὶ Ἰλαρίου Μαρτύρων, Βερονίκης
13	Τ	† Σύναξις Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ, Στεφάνου Σαββαΐτου
14	Π	† Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Ἀκύλα Ἀποστ., Ἰωσήφ Θεσ/κης
15	Π	Κηρύκου καὶ Ἰουλίττης, Βλαδιμήρου ἱσαποστόλου
16	Σ	Ἀθηνογένους Ἱερομάρτυρος, Φαύστου Μάρτυρος
17	Κ	† ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ Δ' ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ, Μαρίνης Μεγαλομάρτ.
18	Δ	Αἰμιλιανοῦ Μάρτ., Ὑακίνθου, Παύλου Μ., Θέης, Οὐαλεντίνης
19	Τ	Μακρίνης Ὁσίας, Δίου Ὁσίου, Θεοδώρου Ἐδέσσης
20	Τ	† Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου
21	Π	Συμεῶν τοῦ διὰ Χριστόν Σαλοῦ, Παρθενίου Ἄρτης
22	Π	† Μαρίας Μαγδαληνῆς, Μαρκέλλης παρθενομάρτυρος
23	Σ	Φωκᾶ καὶ Ἀπολλωνίου Ἱερομ., Ἰεζεκιὴλ Προφ., Πελαγίας
24	Κ	† ΣΤ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Χριστίνης Μεγαλομάρτ., Ἀθναγόρου Μάρτ.
25	Δ	† Κοίμησις ἁγίας ᾿Αννης, Ὀλυμπιάδος διακονίσσης
26	Τ	† Παρασκευῆς ἀθληφόρου, Ἑρμολάου καὶ Ἑρμοκράτους
27	Τ	† Παντελεήμονος Μεγαλομάρτυρος τοῦ ἱαματικοῦ
28	Π	Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος Ἀπ., Εἰρήνης Χρυσοβαλ.
29	Π	Καλλινίκου Μάρτ., Θεοδότῃς Μάρτ. καὶ τέκνων αὐτῆς
30	Σ	Σίλα, Σιλουανοῦ, Κρήσκεντος ἐκ τῶν 70 Ἀποστόλων
31	Κ	† Ζ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Εὐδοκίμου, Ἰωσήφ τοῦ ἀπὸ Ἀρμαθαίας

«Φωταγωγομένη ὑπερφῶς, ταῖς τοῦ Παρακλήτου, ὑπερφώτοις μαρμαρυγαῖς, τὴν ἐν ταῖς ἐρήμοις, ζωὴν εἴλου Ἐλέσα, προκρίνασα τῶν τῆδε, ὄλβον οὐράνιον».

† ΚΣ

ΙΟΥΛΙΟΥ 2022

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Α΄ Κορ. ιβ' 27 - ιγ' 8	Ματθ. ι' 1, 5-8	Ἀγίων Ἀναργύρων
3	Ρωμ. ε' 1-10	Ματθ. στ' 22-33	β' / Γ'
10	Ρωμ. στ' 18-23	Ματθ. η' 5-13	γ' / Δ'
17	Τίτ. γ' 8-15	Ματθ. ε' 14-19	δ' / Ε'
20	Ἰακ. ε' 10-20	Λουκ. δ' 22-30	Προφήτου Ἡλιοῦ
24	Ρωμ. ιβ' 6-14	Ματθ. θ' 1-8	πλ. α' / ΣΤ'
26	Γαλ. γ' 23 - δ' 5	Μάρκ. ε' 24-34	Ἀγίας Παρασκευῆς
27	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰωάν. ιε' 17-ιστ' 2	Παντελεήμονος Μεγαλομάρτ.
31	Ρωμ. ιε' 1-7	Ματθ. θ' 27-35	πλ. β' / Ζ'

Ἡ Ἁγία Ὁσιοπαρθενομάρτυς Ἐλέσα ἡ ἐν Κυθήροις

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2022

1	Δ	† ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ, ΕΛΕΣΗΣ ΚΥΘΗΡΩΝ (ἀρχή νηστείας)
2	Τ	Ἀνακομιδὴ λειψ. Πρωτομ. Στεφάνου, Θεοδώρου νεομ.
3	Τ	Δαλμάτου, Ἰσαακίου, Φαύστου Ὁσ., Θεοκλητοῦς Ὁσ.
4	Π	Τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παίδων, Εὐδοκίας Ὁσιομάρτυρος
5	Π	Εὐσιγνίου, Νόννης, Εὐγενίου Ὁσίου τοῦ Αἰτωλοῦ
6	Σ	† Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Κ	† Η΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Δομετίου Ὁσίου, Νικάνορος Ὁσίου
8	Δ	Αἰμιλιανοῦ Ὁμολογητοῦ, Μύρωνος, Τριανταφύλλου Ζαγοράς
9	Τ	† Ματθία Ἀποστόλου , Τῶν ἐν τῇ Χαλκῇ Πύλῃ 10 Μαρτύρων
10	Τ	Λαυρεντίου Διακ., Ξύστου Ἐπισκ. Ρώμης, Ἱππολύτου
11	Π	Εὐπλου Διακόνου, Νήφωνος Πατριάρχου ΚΠόλεως
12	Π	Φωτίου καὶ Ἀνικήτου Μαρτύρων, Παμφίλου Μάρτυρος
13	Σ	Μαξίμου Ὁμολογητοῦ, Εὐδοκίας βασιλίσσης
14	Κ	† Θ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Μιχαίου Προφήτου, Μαρκέλλου Ἱερομάρτ.
15	Δ	† Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
16	Τ	Διομήδους Μάρτυρος, Τιμοθέου Εὐρίπου, Γερασίμου
17	Τ	Μύρωνος, Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς Μαρτύρων
18	Π	Φλώρου, Λαύρου, Λέοντος καὶ Ἑρμοῦ Μαρτύρων
19	Π	Ἀνδρέου στρατηλάτου, Εὐτυχιανοῦ Μάρτυρος
20	Σ	Σαμουήλ Προφήτου, Λουκίου τοῦ βουλευτοῦ
21	Κ	† Ι΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Θαδδαίου Ἀπ., Βάσσης καὶ τέκνων αὐτῆς
22	Δ	Ἀγαθονίκου Μάρτυρος, Ἀνθούσης Μάρτ., Εὐθαλίας Παρθ.
23	Τ	† ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ , Εἰρηναίου Ἱερομάρτ.
24	Τ	† Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ , Διονυσίου Ἀρχιεπ. Αἰγίνης
25	Π	† Βαρθολομαίου Ἀποστόλου , Τίτου Ἐπισκόπου Γορτύνης
26	Π	Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας Μαρτύρων, Ἰωάσαφ Ὁσίου
27	Σ	† Φανουρίου Μάρτυρος , Ποιμένος Ὁσ., Ἀνθούσης νέας
28	Κ	† ΙΑ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Μωϋσέως Αἰθίοπος, Διομήδους
29	Δ	† Ἀποτομὴ τιμ. κεφαλῆς Ἰωάννου Προδρόμου (νηστεία)
30	Τ	† Ἀλεξάνδρου, Παύλου, Ἰωάννου Πατρ. ΚΠόλεως
31	Τ	† Κατάθεσις τιμίας Ζώνης Ὑπεραγίας Θεοτόκου

**«Ρᾶνον θείοις μύροις σου μυστικῶς, ὦ Παρ-
θενομητορ, ἡ τῶν πάντων ΜΟΝΗ ΕΛΠΙΣ,
πράϊνον καρδίας, εἰρήνευσον τόν κόσμον,
καί εὐωδία Πνεύματος, καταμύρισον». † ΚΣ**

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2022

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Β΄ Πέτρ. α΄ 10-19	Ματθ. ιζ΄ 1-9	Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος
7	Α΄ Κορ. α΄ 10-17	Ματθ. ιδ΄ 14-22	βαρύς / Η΄
14	Α΄ Κορ. γ΄ 9-17	Ματθ. ιδ΄ 22-34	πλ. δ΄ / Θ΄
15	Φιλίπ. β΄ 5-11	Λουκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28	Κοίμησις τῆς Ὑπεραγ. Θεοτ.
21	Α΄ Κορ. δ΄ 9-16	Ματθ. ιζ΄ 14-23	α΄ / Ι΄
28	Α΄ Κορ. θ΄ 2-12	Ματθ. ιη΄ 23-35	β΄ / ΙΑ΄
29	Πράξ. ιγ΄ 25-32	Μάρκ. στ΄ 14-30	Ἀποτομή Κεφ. Προδρόμου

ΑΓΙΑ ΜΟΝΗ (ΠΑΝΑΓΙΑ) ΚΥΘΗΡΩΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2022

1	Π	† Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου, Συμεών Στυλίου, Μελετίου
2	Π	Μάμαντος Μ., Ἰωάννου Πατρ. ΚΠόλεως τοῦ Νηστευτοῦ
3	Σ	† Ἀνακ. Λειψ. Ἀγίου Νεκταρίου, Ἀνθίμου Ἱερομάρτυρος
4	Κ	† ΙΒ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, ΑΝΘΙΜΟΥ ΠΡΟΣΤ. ΚΥΘΗΡΩΝ , Μωϋσέως Προφ.
5	Δ	Ζαχαρίου καὶ Ἐλισάβετ, γον. Προδρόμου, Ἀβδαίου Ἐπισκ.
6	Τ	Ἀνάμνησις θαύματος ἀρχαγγ. Μιχαήλ, Καλοδόχης Μάρτ.
7	Τ	† Σῶζοντος μάρτυρος , Κασσιανῆς τῆς ποιητρίας
8	Π	† ΓΕΝΕΣΙΟΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ , Ἀθανασίου Νεομ.
9	Π	† Σύναξις τῶν Θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης
10	Σ	Μηνοδώρας, Μητροδώρας, Νυμφοδώρας Μαρτύρων
11	Κ	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ , Χρυσοστόμου Σμύρνης καὶ τῶν σὺν αὐτῷ
12	Δ	Αὐτονόμου Ἱερομάρτυρος, Ἰουλιανοῦ Μάρτυρος
13	Τ	Κορνηλίου ἐκατοντάρχου, Ἀριστείδου Μάρτυρος
14	Τ	† Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ
15	Π	Νικήτα Μεγαλομ., Φιλοθέου Ὁσίου, Συμεών Θεσ/νίκης
16	Π	† Εὐφημίας Μεγαλομάρτυρος , Μελιτινῆς Μάρτυρος
17	Σ	† Σοφίας, Πίστewς, Ἐλπίδος καὶ Ἀγάπης Μαρτύρων
18	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ , Εὐμενίου Γορτύνης, Ἀριάδνης Μ.
19	Δ	Τροφίμου, Σαββατίου, Δορυμέδοντος Μαρτύρων
20	Τ	† Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος , Ἰλαρίωνος Μεγαλομάρτ.
21	Τ	Ἰωῆ προφήτου, Κοδράτου Ἀποστόλου, Ἰσαακίου Κύπρου
22	Π	Φωκᾶ Ἱερομ., Φωκᾶ κηπουροῦ, Ἰσαάκ καὶ Μαρτίνου
23	Π	† Σύλληψις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου , Ραΐδος μάρτυρος
24	Σ	† ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ ΚΥΘΗΡΩΝ , Θέκλης Ἰσαπ.
25	Κ	† Α' ΛΟΥΚΑ , Εὐφροσύνης, Παφνουτίου Μάρτυρος
26	Δ	† Μετάστασις ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ
27	Τ	Ἀριστάρχου Ἀποστόλου, Καλλιστράτου Μάρτυρος
28	Τ	Βαρούχ Προφήτου, Χαρίτωνος Ὁμολογητοῦ
29	Π	Κυριακοῦ ἀναχωρητοῦ, Πετρωνίας Μάρτυρος, Γοβδελά
30	Π	Γρηγορίου ἱερομάρτυρος Ἐπισκόπου Ἀρμενίας

**«Θεράπευσον Κόρη σους ὑμνητάς, ψυχῶν τε
τάς νόσους, καὶ σωμάτων τάς χαλεπάς, καὶ
ἴασαι Μῆτερ, κακῶν καὶ ἀσθενείας, δεινῶν
ἀρρωστημάτων, Μυρτιδιώτισσα».** † ΚΣ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2022

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Α΄ Κορ. ιε΄ 1-11	Ματθ. ιθ΄ 16-26	γ΄ / Α΄
8	Φιλιπ. β΄ 5-11	Λουκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28	Γενέσιον τῆς Θεοτόκου
11	Γαλ. στ΄ 11-18	Ἰωάν. γ΄ 13-17	δ΄ / Β΄
14	Α΄ Κορ. α΄ 18-24	Ἰωάν. ιθ΄ 6-11, 13-20, 25-28, 30-35	Ὑψωσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ
18	Γαλ. β΄ 16-20	Μάρκ. η΄ 34 - θ΄ 1	πλ. α΄ / Γ΄
25	Β΄ Κορ. δ΄ 6-15	Λουκ. ε΄ 1-11	πλ. β΄ / Δ΄

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ ΠΟΛΙΟΥΧΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022

1	Σ	Ἀνανίου Ἀπ., Ρωμανοῦ Μελωδοῦ, Ἰωάννου Κουκουζέλη
2	Κ	† Β' ΛΟΥΚΑ , Κυπριανοῦ καί Ἰουστίνης, Θεοφίλου Μ.
3	Δ	† Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου , Δαμάρεως Μάρτυρος
4	Τ	† Ἱεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν , Δομνίνης Μάρτυρος
5	Τ	Χαριτίνης, Εὐδοκίμου, Μεθοδίας τῆς ἐν Κιμῶλῳ
6	Π	† Θωμᾶ Ἀποστόλου , Ἐρωτηίδος Μάρτ. Κενδέα Ὁσίου
7	Π	Σεργίου καί Βάκχου, Πολυχρονίου Ἱερομάρτυρος
8	Σ	Πελαγίας Ὁσίας, Πελαγίας Παρθενομάρτυρος, Ταΐσας
9	Κ	† Γ' ΛΟΥΚΑ , Ἰακώβου Ἀλφαίου, Ἀνδρονίκου, Ἀθανασίας
10	Δ	Εὐλαμπίου καί Εὐλαμπίας Μ., Θεοφίλου Ὁσίου Ὁμολογ.
11	Τ	Φιλίππου ἐκ τῶν 7 Διακόνων, Θεοφάνους τοῦ Γραπτοῦ
12	Τ	† Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου , Πρόβου, Ταράχου, Ἀνδρονίκου
13	Π	Κάρπου, Παπύλου, Ἀγαθοδώρου, Χρυσῆς Νεομάρτ.
14	Π	Ναζαρίου, Γερβασίου Μαρτ., Κοσμᾶ τοῦ Μελωδοῦ
15	Σ	Λουκιανοῦ Ἱερομ., Σαβίνου Ὁσίου, Βάρσου Ὁμολογητοῦ
16	Κ	† Δ' ΛΟΥΚΑ (Ζ' Οἰκ. Συνόδου) , Λογγίνου ἐκατοντάρχου
17	Δ	Ὡσηέ Προφήτου, Ἀνδρέου τοῦ ἐν Κρίσει
18	Τ	† Λουκᾶ Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστοῦ , Μαρίνου Μάρτ.
19	Τ	Ἰωήλ Προφήτου, Οὐάρου, Κλεοπάτρας
20	Π	† Γερασίου Κεφαλληνίας, Ἀρτεμίου Μεγαλ., Ματρώνης
21	Π	† Χριστοδούλου ἐν Πάτμῳ , Σωκράτους Μάρτυρος
22	Σ	Ἀβερκίου Ἱεραπόλεως, Τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παιδων
23	Κ	† ΣΤ' ΛΟΥΚΑ , Ἰακώβου Ἀδελφοθέου, Ἰγνατίου ΚΠόλεως
24	Δ	Ἀρέθα Μεγαλομ., Σεβαστιανῆς Μάρτυρος, Πρόκλου
25	Τ	Ταβιθαῖς ἐλεήμονος, Μαρκιανοῦ καί Μαρτυρίου Μαρτ.
26	Τ	† Δημητρίου Μεγαλομάρτυρος τοῦ μυροβλύτου
27	Π	Νέστορος μεγαλομ., Πρόκλης συζύγου Πιλάτου
28	Π	† ΑΓΙΑΣ ΣΚΕΠΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (Ἐπέτειος τοῦ ΟΧΙ)
29	Σ	Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας, Ἀβραμίου Ὁσίου
30	Κ	† Ε' ΛΟΥΚΑ , Κλεόπα Ἀπ., Ζηνοβίου καί Ζηνοβίας, Ἀπολλωνίας Μάρτ.
31	Δ	Στάχους, Ἀπελλοῦ, Ἀριστοβούλου Ἀποστόλων

**«Μύρων ἀξιάγαστε καί κλεινέ, Μαρτύρων τό κλέ-
ος, ἱερέων ἡ καλλονή, τιμίῳ λειψάνῳ, εὐλόγη-
σον τήν νῆσον, τήν τῶν Ἀντικυθήρων, ἣν περι-
φρούρησον».**

† ΚΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Β' Κορ. στ' 1-10	Λουκ. στ' 31-36	βαρύς / Ε'
9	Β' Κορ. στ' 16-ζ' 1	Λουκ. ζ' 11-16	πλ. δ' / ΣΤ'
16	Τίτ. γ' 8-15	Λουκ. η' 5-15	α' / Ζ'
23	Γαλ. α' 11-19	Λουκ. η' 27-39	β' / Η'
28	Ἑβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Ἀγίας Σκέπης Θεοτόκου
30	Β' Κορ. ια' 31-ιβ' 9	Λουκ. ιστ' 19-31	γ' / Θ'

Ἱερόν Λείψανον Ἀγ. Μύρωνος Ἀντικυθήρων.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

1	Τ	† Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ τῶν Ἀναργύρων, Δαβὶδ Ὁσ. ἐν Εὐβοίᾳ
2	Τ	Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἐλπιδοφόρου, Ἀνεμποδίστου Μ.
3	Π	Ἀκεψιμᾶ, Ἀειθαλᾶ καὶ Ἰωσήφ Μαρτ., Γεωργίου Νεαπολίτου
4	Π	Ἰωαννικίου Ὁσ., Ἑρμαίου Ἱερομ., Νικάνδρου
5	Σ	Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης Μαρτ., Ἑρμᾶ καὶ Λίνου Ἀπ.
6	Κ	† Ζ' ΛΟΥΚΑ, Παύλου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως Ὁμ., Λουκᾶ Ὁσ.
7	Δ	Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 Μαρτύρων, Λαζάρου Ὁσίου
8	Τ	† Σύναξις Παμμεγίστων Ταξιάρχων Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ
9	Τ	† Νεκταρίου Αἰγίνης, Ὀνησιφόρου Μάρτ., Θεοκτίστης Ὁσ.
10	Π	Ὀλυμπᾶ, Ροδίωνος, Ἐράστου Ἀπ., Ἀρσενίου Καππαδόκου
11	Π	Μηνᾶ Μεγαλομάρτυρος, Βίκτωρος καὶ Βικεντίου Μαρτ.
12	Σ	Ἰωάννου Ἐλεήμονος, Νείλου ἀσκητοῦ, Νείλου μυροβλύτου
13	Κ	† Η' ΛΟΥΚΑ, Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Δαμασκηνοῦ Νεομ.
14	Δ	† Φιλίππου Ἀποστόλου, Κωνσταντίνου Ὑδραίου
15	Τ	Γουρία, Σαμωνᾶ, Ἀβιβου Μαρτύρων, (ἀρχὴ νηστείας)
16	Τ	† Ματθαίου τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ, Ἰφιγενείας
17	Π	Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, Γενναδίου καὶ Μαξίμου
18	Π	Πλάτωνος Μεγαλ., Ρωμανοῦ Μ., Ζακχαίου Διακόνου
19	Σ	Ἀβδίου Προφήτου, Βαρλαάμ Μάρτ., Ἡλιοδώρου Μάρτ.
20	Κ	† Θ' ΛΟΥΚΑ, Γρηγορίου Δεκαπολίτου, Πρόκλου ΚΠόλεως
21	Δ	† ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
22	Τ	Ἀρχίππου, Φιλήμονος, Ὀνησίμου Ἀποστόλων
23	Τ	Ἀμφιλοχίου Ἐπισκ. Ἰκονίου, Σισινίου Ὁμολογητοῦ
24	Π	Κλήμεντος Ρώμης, Πέτρου Ἀλεξανδρείας, Ἑρμογένους
25	Π	† Αἰκατερίνης Μεγαλομάρτυρος, Μερκουρίου Μεγαλομ.
26	Σ	† Στυλιανοῦ Παφλαγόνος, Νίκωνος, Γεωργίου Χιοπολίτου
27	Κ	† ΙΓ' ΛΟΥΚΑ, Ἰακώβου Πέρσου, Θεοδοσίου ἐν Τυρνόβῳ
28	Δ	Στεφάνου Νέου Ὁμολ., Εἰρηνάρχου Μάρτυρος
29	Τ	Παραμόνου καὶ 370 Μαρτ., Φιλουμένου Νέου Ἱερομ.
30	Τ	† Ἀνδρέου Ἀποστόλου, Φρουμεντίου Ἐπ. Αἰθιοπίας

«Ἀνθίμου θεράποντος τοῦ Χριστοῦ, Κεφαλλήνων νήσου, γόνου ὄντως πανευκλεοῦς, καὶ τῶν Κυθηρίων, Προστάτου καὶ ἐφόρου, εὐχὰς καὶ εὐλογίας, ἀπεκδεχόμεθα».
† ΚΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2022

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Γαλ. β' 16-20	Λουκ. η' 41-56	δ' / Γ'
8	Ἐβρ. β' 2-10	Λουκ. ι' 16-21	Μιχαήλ & Γαβριήλ
9	Κολ. γ' 17-δ' 1	Λουκ. ιβ' 48-59	Ἁγίου Νεκταρίου
13	Ἐβρ. ζ' 26 - η' 2	Λουκ. ι' 25-37	πλ. α' / ΙΑ'
14	Α' Κορ. δ' 9-16	Ἰωάν. α' 44-52	Φιλίππου Ἀποστόλου
20	Ἐφεσ. β' 4-10	Λουκ. ιβ' 16-21	πλ. β' / Α'
21	Ἐβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου
27	Ἐφεσ. β' 14-22	Λουκ. ιη' 18-27	βαρύς / Β'
30	Α' Κορ. δ' 9-16	Ἰωάν. α' 35-52	Ἀνδρέου Ἀποστόλου

Ὁ Ἅγιος Ἀνθίμος ὁ νέος ὁ ἐν Κεφαλληνία

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2022

1	Π	Ναούμ Προφήτου, Φιλαρέτου Ἐλεήμονος, Θεοκλήτου
2	Π	Ἀββακούμ Προφήτου, Μυρόπης Μάρτ., Πορφυρίου Ὁσ.
3	Σ	Σοφονίου Προφήτου, Ἀγγελῇ Νεομάρτυρος τοῦ ἐν Χίψ
4	Κ	† Ἰ' ΛΟΥΚΑ , Βαρβάρας μεγαλομ., Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Σεραφεῖμ
5	Δ	† Σάββα τοῦ ἡγιασμένου , Διογένους Μάρτυρος
6	Τ	† Νικολάου Ἀρχιεπ. Μύρων , Νικολάου Νεομάρτυρος
7	Τ	Ἀμβροσίου Μεδιολάνων, Γερασίμου Εὐβοίας
8	Π	Σωσθένους, Ἀπολλῶ, Τυχικοῦ Ἀποστόλου, Παταπίου
9	Π	† Σύλληψις Ἀγίας Ἀννης μητρός τῆς Θεοτόκου
10	Σ	Μηνᾶ Καλλικελάδου, Ἑρμογένους, Εὐγράφου Μαρτ.
11	Κ	† ΙΑ' ΛΟΥΚΑ (ΠΡΟΠΑΤΟΡΩΝ) , Δανιὴλ καὶ Λουκᾶ Νέου τῶν Στυλιτῶν
12	Δ	† Σπυριδῶνος θαυματουργοῦ , Ἰωάννου Ζιχνῶν Ὁσ.
13	Τ	Εὐστρατίου, Αὐξεντίου καὶ Ὁρέστου Μαρτ., Λουκίας Μ.
14	Τ	Θύρσου, Φιλήμονος, Ἀπολλωνίου, Ἀρριανοῦ Μαρτύρων
15	Π	† Ἐλευθερίου Ἱερομάρτυρος καὶ Ἀνθίας (μητρός)
16	Π	Θεοφαναῦς βασιλ., Μοδέστου Ἱεροσ., Ἀγγαίου Προφήτου
17	Σ	† Διονυσίου Ζακύνθου, Δανιὴλ Προφ., Τριῶν Παίδων
18	Κ	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ , Σεβαστιανοῦ
19	Δ	Βονιφατίου Μαρτ., Ἄρεως Μαρτ., Θεσσαλονίκης Μαρτ.
20	Τ	† Ἰγνατίου Θεοφῶρου , Ἰωάννου Νεομ., Ἰωάννου Κρονστάνδης
21	Τ	Ἰουλιανῆς καὶ τῶν σὺν αὐτῇ 500 Μαρτ., Θεμιστοκλέους
22	Π	† Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας , Θεοδότης
23	Π	Τῶν ἐν Κρήτῃ 10 Μαρτύρων, Ναοῦμ Βουλγαρίας
24	Σ	Εὐγενίας ὁσιομάρτυρος, Βασίλας καὶ Ἀχαϊκοῦ Μαρτ.
25	Κ	† Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
26	Δ	† Συναξίς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου , Εὐθυμίου Σάρδεων Ὁμολ.
27	Τ	† Στεφάνου Πρωτομάρτυρος , Θεοδώρου τοῦ Γραπτοῦ
28	Τ	Τῶν ἐν Νικομηδεῖα Δισμυρίων Μαρτύρων, Δημοσθένους
29	Π	14.000 ἁγίων νηπίων ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων
30	Π	Ἀνυσίας ὁσιομ., Φιλεταίρου Μαρτ., Λέοντος Ὁσίου
31	Σ	Μελάνης Ὁσίας τῆς Ρωμαίας, Ζωτικοῦ ὀρφανοτρόφου

**«Τεκοῦσα ἀφράστως τὸν σὸν Υἱόν, τὸν Παντ-
ευεργέτην καὶ Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν, τὸν κό-
σμον λυτροῦσαι, παθῶν καὶ καχεξίας, ὡς
πάντων ὑπερτέρα, Μυρτιδιώτισσα».** † ΚΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2022

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Γαλ. γ' 23-δ' 5	Λουκ. ιγ' 10-17	πλ. δ' / Γ'
6	Ἑβρ. ιγ' 17-21	Λουκ. στ' 17-23	Ἀγίου Νικολάου
9	Γαλ. δ' 22-27	Λουκ. η' 16-21	Σύλληψις Ἀγ. Ἄννης
11	Κολ. γ' 4-11	Λουκ. ιδ' 16-24, Ματθ. κβ' 14	α' / Δ'
12	Ἐφес. ε' 8-19	Ἰωάν. ι' 9-16	Ἀγίου Σπυρίδωνος
18	Ἑβρ. ια' 9-10, 32-40	Ματθ. α' 1-25	β' / Ε'
25	Γαλ. δ' 4-7	Ματθ. β' 1-12	Ἡ Γέννησις τοῦ Σωτῆρος
26	Γαλ. α' 11-19	Ματθ. β' 13-23	Σύναξις Θεοτόκου

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ν. Φαλήρου

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυθήρων καὶ Ἀντικυθήρων Σεραφεῖμ (κατὰ κόσμον Λάμπρος Κ. Στεργιούλης) ἐγεννήθη εἰς τὰ Βραγκιανὰ Καρδίτσης τὴν 27/12/1950. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς ἐφοίτησεν εἰς τὴν Ριζάρειον Ἐκκλ. Σχολὴν (1964-1970) καὶ ἀκολούθως εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Α.Π.Θεσσαλονίκης (1972-1976) καὶ εἰς τὸ Μεταπτυχιακὸν Τμῆμα αὐτῆς, Κλάδος Συστηματικῆς Θεολογίας (1976-1978). Τὸ 1971 ἐχειροτονήθη Διάκονος καὶ τὸ 1981 Πρεσβύτερος, ἀναλαβὼν καθήκοντα τακτικοῦ Ἱεροκλήρυκος καὶ ἀργότερον καὶ Γεν. Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου τῆς Ἱ. Μ. Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης. Μητροπολίτης Κυθήρων ἐξελέγη τὴν 27ην Ἰουνίου 2005. Αὐθήμερόν ἐγένετο τὸ Μικρὸν καὶ Μέγα Μήνυμα. Τὴν 2αν Ἰουλίου 2005 ἐγένετο ἡ εἰς Ἐπίσκοπον Χειροτονία αὐτοῦ εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν, προε-

ξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί
πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου. Τήν 28ην τοῦ
αὐτοῦ μηνός ἔδωκε τήν Διαβεβαίωσιν ἐνώπιον τοῦ
Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καί τήν 30ήν Ἰουλίου
2005 ἐγένετο ἡ Ἐνθρόνισις του εἰς Κύθηρα.

Α' ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Ἔδρα: Χώρα - Κυθήρων 80100
Τηλ. Σεβασμ. Μητροπολίτου 27360.31281
Γραφείων 27360.31202 καί 27360.38359
FAX: 27360.31202.

Ἰστοσελίδα: www.imkythiron.gr
E-mail: imkythiron@imkythiron.gr.

Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:
Πρωτ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος.
Τηλ.: 27360.38359.

Ἐπίτιμος Γεν. Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:
Πρωτοπρ. π. Εὐάγγελος Λουράντος.
Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Α' Ἀρχιερ. Ἐπιτροπείας Κυθήρων:
Ἀρχιμ. π. Φρουμέντιος Δημητρίου.
Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Β' Ἀρχιερ. Ἐπιτροπείας Κυθήρων:
Πρωτ. π. Πέτρος Μαριᾶτος.

Συμβούλια:

1) Μητροπολιτικόν: Πρόεδρος· Ὁ Σεβασμιώτα-
τος Μητροπολίτης Σεραφείμ. Μέλη· Ἀρχιμανδρίτης

π. Φρουμέντιος Δημητρίου, Πρωτ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος, ὁ τ. Δ/ντής τῆς ΔΟΥ κ. Γεώργιος Καλίγερος, ὁ κ. Κων/νος Βλάχος, Νομ. Σύμβουλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ὁ κ. Μιχαήλ Διαμαντάκης καί ἡ Ἐκκλ. Σύμβουλος κα Μαρία Καλοκαιρινοῦ-Γεωργιλᾶ.

2) Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον: Πρόεδρος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ. *Μέλη*· Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Διακόπουλος καί Πρωτοπρ. π. Πέτρος Μαριᾶτος. *Ἀναπληρωματικά Μέλη*· Ἀρχιμ. π. Πέτρος Κασσιμάτης καί Πρωτ. π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος. *Γραμματεὺς*· Ἀρχιμ. Φρουμέντιος Δημητρίου.

3) Τοπικόν Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. Πρόεδρος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ. *Μέλη*· Ἀρχιμ. π. Πέτρος Κασσιμάτης. *Ταμίας*· ὁ κ. Ἰάκωβος Παστός.

Διοικητικόν Προσωπικόν: *Γραμματεὺς - Γραφεῖον Ἀποστολικῆς Διακονίας - Γάμων καί Διαζυγίων - Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. - ΟΔΕΠ - Λογιστής - Ἐκκαθαριστής ἀποδοχῶν Ἐφημερίων*· ὁ κ. Ἰάκωβος Παστός. *Γραφεὺς*· ἡ κ. Ἰωάννα Καραβοκύρη, Θεολόγος. *Γραφεὺς, Ταμίας - βοηθ. Λογιστοῦ*· ὁ κ. Ἰωάννης Χλαμπέας. *Πρόεδρος Γεν. Φιλοπτώχου Ταμείου*· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ. *Ταμίας*· ὁ κ. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. *Ὁδηγός - Κλητὴρ*· ὁ κ. Γεώργιος Φατσέας.

- Ἐνοριακοὶ Ναοὶ 30.
- Παρεκκλήσια - Ἐξωκκλήσια 300.
- Ναοὶ Κοιμητηρίων 30.

- Μοναστηριακοί Ναοί 5.
- Έφημέριοι 20: ΠΕ 10, ΤΕ 1, ΔΕ 6, ΥΕ 3
Συνταξιούχοι Έρεϊς 2.

ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ
Α' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΚΥΘΗΡΩΝ
Έδρα: Χώρα Κυθήρων

ΝΑΟΣ	ΤΗΛΕΦ.	ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ	ΚΑΤΗΓ
ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΑ			
Χώρα 80100			
Έσταυρωμένος	6984.805577	Δημητρίου Φρουμ.	ΠΕ
Άγ. Ήλίας	6994.749018	Μάλλιος Διον.	ΠΕ
Προφ. Ήλίας			
Άλεξανδράδες			
Άγ. Τριάς	27360.31184	Σκλάβος Πέτρος	ΔΕ
Άρωνιάδικα			
Μεταμόρφωσις	27360.33231	Σταθās Σαμψών	ΔΕ
Δρυμών			
Άγ. Μαρίνα	27360.31015		
Κάλαμος			
Άγ. Νικήτας	6977.292317	Παπανδρόπουλος Ίωάν.	ΔΕ
Καλησπεριάνικα			
Άγ. Γεώργιος	27360.33856	Σκλάβος Παν.	ΔΕ
Καλοκαιρινές			
Άγ. Σπυρίδων	27360.31184	Κενή	
Καρβουνάδες			
Άγ. Γεώργιος	27360.31569	Καλλίκας Παῦλος	ΠΕ
Κατούνι			
Άγ. Ειρήνη		Τσοπάνογλου Ίωακ.	ΠΕ
Κάτω Λειβάδι			
Άνάλ. Σωτήρος	27360.31015	Μεγαλοκονόμος Παν.	ΠΕ
Κεραμωτό			
Μεταμόρφωσις	27360.31569	Καλλίκας Παῦλος	ΠΕ

Ἄνω Λειβάδι

Κοίμ. Θεοτόκου	27360.31015	Μεγαλοκονόμος Παν. ΠΕ
----------------	-------------	-----------------------

Μυλοπόταμος

Ἄγ. Χαράλαμπος	27360.33673	Κασιμάτης Πέτρος ΤΕ
----------------	-------------	---------------------

Πιτσινιάνικα

Ἑσταυρωμένος	27360.33856	Σκλάβος Παν. ΔΕ
--------------	-------------	-----------------

Ποῦρκον

Ἄγ. Ἐλέσα		Σαρηκώστας Θεόδ. ΠΕ
-----------	--	---------------------

Στραπόδι

Τίμ. Πρόδρομος	27360.31246	Κενή
----------------	-------------	------

Φατσάδικα

Ἄγ. Ἀνάργυροι	6946.833773	Τροχαλάκης Χρυσ. ΠΕ
---------------	-------------	---------------------

Φράτσια

Κοίμ. Θεοτόκου	6977.292317	Παπανδρόπουλος Ἰωάν. ΔΕ
----------------	-------------	-------------------------

Φράτσια

Ἄγ. Χαράλαμπος	6977.292317	Παπανδρόπουλος Ἰωάν. ΔΕ
----------------	-------------	-------------------------

Β' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΚΥΘΗΡΩΝ**Ἔδρα: Ποταμός Κυθήρων**

ΝΑΟΣ

ΤΗΛΕΦ.

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΚΑΤΗΓ

ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΑ**Ποταμός**

Ζωοδ. Πηγῆς	27360.33339	Μαριᾶτος Πέτρος ΠΕ
-------------	-------------	--------------------

Ἄγ.Πελαγία-Ἀγ.Πελαγία	27360.34375	Μπιθιγκότσης Κων. ΠΕ
-----------------------	-------------	----------------------

Ἀλοῖζιάνικα

Ἄγ. Βασίλειος	27360.33483	Γολεμάτης Ἰωάν. ΔΕ
---------------	-------------	--------------------

Αὐλέμων

Ἄγ. Νικόλαος	6977.616194	Ἀδικημενάκης Γεώρ. ΥΕ
--------------	-------------	-----------------------

Βιαράδικα

Εἰσοδ. Θεοτόκου	27360.33682	Μαρσέλος Σεραφεῖμ ΔΕ
-----------------	-------------	----------------------

Καραβᾶς

Ἄγ. Χαράλαμπος	27360.33548	Διακόπουλος Παν. ΥΕ
----------------	-------------	---------------------

Καστρισιάνικα

Ἄγ. Ἀντώνιος	27360.33673	Κασιμάτης Πέτρος ΤΕ
--------------	-------------	---------------------

Μητᾶτα

Ἄγ. Τριάς 6977.616194 Ἀδικημενάκης Γεώργιος ΥΕ

Λογοθετιάνικα

Ἄγ. Μηνᾶς Μπλανοῦσα Ἐμμ. ΠΕ

Φριλιγκιάνικα

Εἰσ. Θεοτόκου 27360.33673 Κασιμάτης Πέτρος ΤΕ

ΝΗΣΟΣ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ

Ἀντικύθηρα

Ἄγ. Μύρων 27360-38140 Λιγοψυχάκης Ἀντών. ΥΕ

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΙΕΡΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ

- 1) Παναγία Μυρτιδιώτισσα τηλ. 27360.31184.
- 2) Ἀγία Μόνη τηλ. 27360.33251.
- 3) Ἀγία Ἑλέσα τηλ. 27360.31083.
- 4) Παναγία Δέσποινα Καραβᾶ τηλ. 27360.33548.
- 5) Ἄγιοι Ἀνάργυροι (Ξερουλάκι) τηλ. 27360.31015.
- 6) Παναγία Ὀρφανή Μυλοποτάμου τηλ. 27360.33673.
- 7) Ἄγιος Ἰωάννης (Ἀγριολίες) τηλ.: 27360.31015.
- 8) Ἄγιος Ἰωάννης ὁ ἐν Κρημνῷ τηλ.: 6984.805577.
- 9) Γενέσιον Θεοτόκου (Κακοπέτρι) τηλ.: 6984.805577.
- 10) Ὑπαπαντή τοῦ Χριστοῦ (Κακή μέλισσα) τηλ.: 6984.805577.

ΙΕΡΑΙ ΜΟΝΑΙ

Ἀνδρῶα: Ὁσίου Θεοδώρου. Ἡγούμενος·
Ἀρχιμ. π. Πέτρος Κασιμάτης. Ἐγγεγρ. Μοναχοί 6,
Ἐγκατ. 1. Τηλ. 27360.33.673.

Β' ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Θεῖον Κήρυγμα: 1) Κήρυκες Θείου Λόγου· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ, καθὼς καὶ οἱ: Ἀρχιμ. π. Πέτρος Κασμάτης, Ἀρχιμ. π. Φρουμέντιος Δημητρίου, Ἀρχιμ. π. Χρυσόστομος Τροχαλάκης, Ἀρχιμ. π. Διονύσιος Μάλλιος, Πρωτοπρ. π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος, Πρωτοπρ. π. Πέτρος Μαριᾶτος καὶ Πρεσβ. π. Παῦλος Καλλίκας. Δημοσιεύσεις ἄρθρων εἰς τὸν τοπικὸν τύπον, ὁμιλίας καὶ ἐκπομπαὶ εἰς τὰ Ραδιόφωνα Κυθέρων καὶ Πειραικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ τῶν συνεργατῶν του.

Ἱερά Ἐξομολόγησις: Ὑπεύθυνος Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. Αὕτη θεραπεύεται ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου καὶ ἐπτὰ (7) ἐντεταλμένων Ἐφημερίων - Πνευματικῶν.

Χριστιανικὴ Ἀγωγή Νεολαίας: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ πραγματοποιεῖ ἐκκλησιασμοὺς καὶ τακτικὰς ἐπισκέψεις καὶ ὁμιλίας εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς νήσου. Συμπαραστάτης Ἐκπαιδευτηρίων: Ὁ Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. Κατηχητικὰ Σχολεῖα 7.

Ὑπηρεσία Συμπαραστάσεως Οἰκογενείας: Οἱ ἐντεταλμένοι πρὸς τοῦτο Ἱερεῖς.

Ἐκκλησιαστικὴ Ὑπηρεσία Ἀσθενῶν: Συμπαραστάσις πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ Νοσοκομείου Κυθέρων καὶ τοὺς τροφίμους τοῦ Γηροκομείου Ποταμοῦ ὑπὸ τοῦ

Σεβ. Μητροπολίτου Σεραφείμ καί τοῦ Αἰδεσιμολ. π. Πέ-
τρου Μαριάτου, Ἱατροῦ.

Κληρικολαϊκαί Συνελεύσεις: Ἱερατικά Συνά-
ξεις πραγματοποιοῦνται κατὰ μῆνα καί Κληρικολαϊ-
καί Συνελεύσεις κατ' ἔτος μέ τήν συμμετοχήν ἐνο-
ριτῶν καί πάντων τῶν διακονούντων εἰς τάς ἐνορίας
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

**Σχολή Γονέων εἰς Πνευματικά Κέντρα Κερα-
μτοῦ καί Ποταμοῦ:** Μηνιαῖες Συνάξεις.

Ἑκκλησιαστικόν ἐγκόλπιον Ἡμερολόγιον: Ἐκ-
δίδεται κατ' ἔτος.

Γραπτόν Θεῖον Κήρυγμα: Συντάσσεται καί ἀνα-
γινώσκεται τάς Κυριακάς εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς.

«Τό Μήνυμα τῆς Κυριακῆς»: Ἑβδομαδιαία ρα-
διοφωνική ἐκπομπή τοῦ Σεβασμιωτάτου, μεταδιδο-
μένη ἀπό τοὺς 2 τοπικούς Ρ/Σ FM105,6 καί 107,3,
τόν Ρ/Σ τῆς Πειραικῆς Ἐκκλησίας καί μέσω Internet.

Περιοδικόν «Παναγία Μυρτιδιώτισσα»: Ἐκδίδε-
ται περιοδικῶς δαπάναις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Πα-
ναγίας Μυρτιδιώτισσας.

Ἑκκλησιαστικά Βιβλιοθήκαι: Πνευματικῶν Κέν-
τρων Χώρας καί Λειβαδίου καί τῆς Μονῆς Μυρτιδίων.

Πνευματικά Κέντρα - Αἵθουσαι: 1) Μητροπολι-
τικοῦ Ναοῦ Χώρας 2) Κληροδοτήματος Μιχ. Πανα-
γιώτου - Ποταμοῦ 3) Ἑνορίας Παναγίας Ἰλαριωτίσ-
σης Ποταμοῦ 4) Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου Λειβαδίου
5) Ἑνορίας Μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ Κεραμω-

τοῦ (Λεοντσίειον) 6) Ἱ. Ναοῦ Ἀγίας Μαρίνης Δρυμῶνος 7) Ἱ. Ναοῦ Ἀγίας Τριάδος Ἀλεξανδράδων 8) Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Εἰρήνης Κατουνίου καί 9) Ἑνορίας Ἀλοιζιανίκων.

Κύκλοι Μελέτης Ἀγίας Γραφῆς: 1. Πνευματικόν Κέντρον Χώρας. 2. Πνευματικόν Κέντρον Λειβαδίου. 3. Γραφεῖον Ἱ. Ναοῦ Παναγίας Ἰλαριωτίσσης Ποταμοῦ.

Σχολή Βυζαντινῆς Μουσικῆς: Εἰς Πνευματικά Κέντρα Ἱ.Ν. Ἀγ. Γεωργίου Λειβαδίου καί Ἀγίου Χαραλάμπους Καραβᾶ.

Παραδοσιακοί χοροί καὶ θεατρικὴ παιδεῖα εἰς Λεοντσίειον Πνευματικόν Κέντρον Κεραμωτοῦ. Ὑπεύθυνος· Ἑλένη Τζοβάρα-Χατζοπούλου, Καθηγ. Παν/μίου.

Ἐκκλησιαστικὴ Τέχνη: Ἱστορικὰ Μνημεῖα: 1) Ἱ. Ναός Ἀγίου Ἀπ. Πέτρου Ἀραίων 11ου αἰῶνος. 2) Ἱ. Ναός Ἀγίου Δημητρίου Πούρκου 11ου αἰῶνος. 3) Ἱ. Ναός Ἀγίου Ἀνδρέου Λειβαδίου 10ου αἰ. 4) Ἱ. Ναός Ἀγίου Νικήτα Καλάμου 11ου αἰ. 5) Ἱ. Ναός Ἀγ. Ἀναργύρων Φριλιγκιανίκων 11ου αἰ. 6) Ἱ. Ναός Ἀγίου Νίκωνος Ποταμοῦ 14ου αἰ. 7) Πολλοί Ἱ. Ναοὶ τοῦ 16ου αἰῶνος.

Ἐκκλησιαστικόν Μουσεῖον Βυζαντινῆς καί μεταβυζαντινῆς περιόδου εἰς Ἱερὰν Μονὴν Μυρτιδίων.

Γ' ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

1) Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον: Ἀντιμετωπίζει ἐκτάκτους ἀνάγκας ἀναξιοπαθούντων ἀδελφῶν,

παρέχον σημαντικήν οικονομικήν βοήθειαν.

2) Κασιμάτειον Γηροκομείον Κυθήρων εις Ποταμόν.

3) Όμάδα Έθελοντῶν Κοινωνικῆς Φροντίδας Έρεᾶς Μητροπόλεως: Παρέχει ἠθικήν καί ὕλικήν στήριξιν καί βοήθειαν εις μοναχικούς, πολυτέκνους, πτωχοὺς, ἀσθενεῖς κ.λπ. Ὑπεύθυνοι τῆς ομάδας: Έρεῖς π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος, π. Παναγ. Διακόπουλος, π. Πέτρος Μαριᾶτος καί οἱ κυρίες Σταυριανή Χλέντζου καί Εὐγενία Καστρισίου.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ προεδρεύει:

1) Τοῦ Έροῦ Προσκυήματος ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΗΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ.

2) Τοῦ Έροῦ Προσκυήματος τῆς ΑΓΙΑΣ ΜΟΝΗΣ καί

3) Τοῦ Κληροδοτήματος «Μιχαήλ Παναγιώτου».

Δ' ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΠΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ: 1) Παναγίας τῆς Μυρτιδιωτίσσης (24 Σεπτ.), 2) Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις ἀσκήσαντος (12 Μαΐου), 3) Ἀγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἐλέσης τῆς ἐν Κυθήροις ἀθλησάσης (1 Αὐγ.), 4) Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Μύρωνος εις Ἀντικύθηρα (17 Αὐγ.). 5. Ὁσίου Ἀνθίμου τοῦ νέου τοῦ ἐν Κεφαλληνία (4 Σεπτ.).

Ε' ΙΕΡΑ ΛΕΙΨΑΝΑ

Τιμία Κάρα τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις. Ἱεραί Λειψανοθήκαι εἰς Ἱεράν Μονήν Μυρτιδίων. Ἱερὸν Λείψανον Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου. Ἱερά Λείψανα Ἀγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας καὶ Ἀγίας Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας. Ἱερὸν Λείψανον Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους τοῦ Θαυματοουργοῦ. Ἱερὸν Λείψανον Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Μύρωνος, Πολιούχου τῶν Ἀντικυθήρων καὶ ἑτέρα Ἱερά Λειψανοθήκη ἐν Ἀντικυθήροις μέ ἱερά Λείψανα διαφόρων Ἀγίων. Ἱερά Λείψανα Ἀγίων Μαρτύρων Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου καὶ Μαρδαρίου.

Ἡ Τιμία Κάρα τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Ίερά Μητρόπολις (Χώρα)	27360-31202
Δήμος (Χώρα)	27360-31213
Έθνική Τράπεζα (Χώρα)	27360-37306
Τράπεζα Πειραιώς (Χώρα)	27360-37310
Ταχυδρομείο (Χώρα)	27360-31274
Ταχυδρομείο (Ποταμός)	27360-33225
ΔΟΥ (Χώρα)	27360-39055
Ειρηνοδικείο (Χώρα)	27360-31650
Άστυνομικό Τμήμα (Χώρα)	27360-31206
Άστυνομικός Σταθμός (Ποταμός)	27360-33222
Λιμεναρχείο (Διακόφτι)	27360-33280
Τελωνείο (Καψάλι)	27360-31262
ΔΕΗ (Χώρας)	27360-31207
Αρχαιολογικό Μουσείο (Χώρα)	27360-31739
Συλλογή Βυζ/νών Τοιχογραφιών Κάτω Λειβάδι	27360-31731
Ίστορικών Άρχεϊον Κάστρου Χώρας	27360-37046
Ί. Μονή Όσιου Θεοδώρου	27360-33673
Ί. Μονή Παναγίας τής Μυρτιδιωτίσσης	27360-31184
Ί. Μονή Αγίας Μόνης	27360-33251
Ί. Μονή Αγίας Ελέσης	6972.771499
Γυμνάσιο (Χώρα)	27360-31148
Λύκειο (Χώρα)	27360-31314
Δημοτικό Σχολείο (Χώρα)	27360-31229
Δημοτικό Σχολείο (Ποταμός)	27360-33229
Νοσοκομείο (Ποταμός)	27360-33203
Γηροκομείο (Ποταμός)	27360-33301,33303-4
Κρατικός Αερολιμένας Κυθήρων	27360-33297
«Αλέξανδρος Άριστοτέλους Ώνάσης»	

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΘΗΡΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ**

Χώρα - Κυθήρων 80100
ΤΗΛ.: 27360-31281 καί 31202
Fax: 27360-31202

Ίστοσελίδα: www.imkythiron.gr
E-mail: imkythiron@imkythiron.gr

Έπιμέλεια έκδοσεως: ΔΟΜΗ Ο.Ε.

Έξωφυλλο:

Εικόνα Αγίου Ιερομάρτυρος Μύρωνος, Πολιούχου Αντικυθήρων
καί κάτωθεν ή Παλαιά Ιερά Μονή του Αγίου Μύρωνος

Όπισθόφυλλο:

Ένοριακός Ί. Ναός Αγίου Μύρωνος Αντικυθήρων

